

Ansökningar om medel ur folkhälsoanslaget 2011

1. Förslag till bifall pågående projekt

1.1
900 tkr HSN 0802-0339
Hälsa för alla - bra mat- och rörelsevanor i gruppbestaden
(flerårsprojekt 2008 – 2012)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 1 177 000 kronor för 2011; 504 000 kronor för 2012; tidigare beviljat 2 040 000 kronor
Förslag att: **bevilja 900 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Projektets syfte är att undersöka om man genom en utbildningsinsats i gruppbestäder kan förbättra mat- och rörelsevanor samt därigenom minska över- och undervikt och förbättra hälsan bland vuxna personer med lindrig eller måttlig utvecklingsstörning som bor i gruppbestad. Målgrupp för projektet är vuxna personer med lindrig eller måttlig utvecklingsstörning, som bor i gruppbestäder, samt personal som arbetar i dessa. Projektet beviljades 2009 ett års förlängning, dvs. t.o.m. 2012.

Halvårsrapport 2010

Projektet fortlöper i stort enligt plan. Gruppbestäder har rekryterats, slumpats till intervention eller kontroll, baslinjemätningar har genomförts och interventionen har kommit igång. En delrapport har publicerats som beskriver genomförande och utvärdering av projektet. Delrapporten finns på www.folkhalsoguiden.se/gruppbestad.

Rekrytering av gruppbestäder har tagit längre tid än beräknat. Några av dem har hoppat av projektet. Interventionen har därför inte kunnat påbörjas samtidigt i alla gruppbestäder.

Baslinjemätningar avser deltagarnas längd, vikt och midjemått, livskvalitet (intervju), matvanor (fotografering) samt fysisk aktivitet (stegräknare). På gruppbestadsnivå har information om rutiner samlats in med hjälp av enkät till enhetschefer eller arbetsledare.

Förvaltningens synpunkter

Projektet arbetar inom ett angeläget område och riktar sig till en utsatt grupp. Det bedrivs kompetent och i bred samverkan. Det finansieras till 20 procent inom uppdrag till KFA. Förlängning med ett år godkändes 2009 under förutsättning att projektets totala budget inte skulle öka. Årets ansökan innebär dock en avsevärd total ökning för de båda avslutande åren.

Detta motiveras av att projektets försening sägs medföra behov av en projektassistent (25%) under 2011. Förvaltningen föreslår bifall till 900 000 kronor för 2010.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

750 tkr **1.2**
HSN 0803-0349
Hälsosamtal och psykosocial hälsokurs för asylsökande och nyanlända flyktingar - metodutveckling och implementering med primärpreventiv/hälsofrämjande e-insats (flerårsprojekt 2008 – 2011)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 782 248kronor för 2011;
tidigare beviljat 1 630 000 kronor
Förslag att: **bevilja 750 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att utveckla och utvärdera effekten av insatt intervention (hälsofrämjande insatser i form av hälsoinformation och e-hälsa, och uppföljning en gång per månad under sex månader i SFI-klass) i grupp för arabisktalande asylsökande med traumabakgrund, utveckla och utvärdera effekten av insatt intervention (psykosocial hälsokurs) till nyanlända arabisktalande flyktingar som läser SFI i två utsatta kommuner (Botkyrka kommun, Södertälje kommun), samt att öka kunskapen genom e-teknik hos personal inom asyl- och flyktingmottagandet.

Halvårsrapport 2010

Hälsoinformation till asylsökande i grupp har givits vid Migrationsverket i Solna av professionell vårdpersonal och forskare tillsammans med tolk inom ramen av introduktion till vuxna asylsökande (somalisk- och arabisktalande). Utvärdering visar att deltagarna finner informationen relevant. Resultatet indikerar att rätten att få en evidensbaserad hälsoinformation av klinisk vårdpersonal skulle förbättra framtida mottagningspolicy inte bara i Sverige utan i hela EU.

Hälsoskola till nyanlända arabisktalande flyktingar har genomförts i samarbete med introduktionen i Södertälje. Under det första halvåret i år har färre antal omgångar än planerat genomförts till följd av strukturella organisationsförändringar i introduktionen och utanför projektets kontroll. Projektgruppen kommer att jobba för att Hälsoskolan kompletteras och integreras med övrig etableringsplan och samhällsinformation då Arbetsförmedlingen i december tar över flyktingmottagandet. Här måste landstingsresurser bli mer tydliga och långsiktiga. En informationsfolder om Hälsoskolan till nyanlända och personal i flyktingmottagandet har tagits

fram med arabisk översättning/tillbakaöversättning och Handboken till vårdpersonal som genomför eller planerar genomföra en dylik kurs och som prövats under 2009 och våren 2010 i Malmö är nu i tryck.

Personal inom organiserade aktiviteter (OS) på Migrationsverket har erbjudits fortsatta två uppföljningsmöten (2 tim/gång) under våren, samt erbjudande om e-handledning, men ännu har endast e-post använts vid behov. Vi bedömer att kursen Hälso skola kan utgöra ett första steg i utvecklingen av en hälsofrämjande introduktion, men det är viktigt att den utvärderas i nya sammanhang.

Tillströmningen av antalet arabisktalande asylsökande och de som får uppehållstillstånd har sjunkit under våren, men är fortfarande högt. Migrationsverket önskar att projektet även ger hälsoinformation till rysktalande varför projektet äskar mer medel för genomförandet av hälsoinformation.

En stor förändring kommer att ske i flyktingmottagandet från 1 december 2010 då lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare träder i kraft.

Flera kommuner i Sverige har haft kontakt med projektledaren under våren för att söka medel för att starta Hälso skola till nyanlända flyktingar. Under hösten 2009 startade en Malmö-modell (då projektledaren var gästprofessor vid Malmö högskola och handledare fr.o.m. ht 2010 för doktorand vid Malmö högskola som skriver om "Migrationsutmaningar hos nyanlända flyktingar: stress, hälsofrämjande intervention och livskvalitet"). Flera norrortskommuner har tagit kontakt, och leg sjuksköterska Maria Asplund kommer under hösten 2010 att under två omgångar ge hälsoinformation till nyanlända flyktingar i introduktionen på Lidingö kommun. Det alumninätverk som har startat under 2010 för vårdpersonal som genomför eller planerar genomföra Hälso skola kommer att bygga upp en struktur med implementering av dessa insatser under hösten 2010. Mot bakgrund av de förändringar som kommer att äga rum i flyktingmottagandet behövs fortsatt stöd från Folkhälsoanslaget för att sprida den evidensbaserade kunskapen som ännu ligger utanför ordinarie flyktingmottagande.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är fortsatt angeläget, välplanerat och fortskrider i stort enligt plan. Förvaltningen föreslår bifall till projektet med 750 000 kr.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.3
900 tkr HSN 0803-0377
Primärprevention av barnfetma genom föräldrasamtal på barnvårdscentral om goda matvanor och fysisk aktivitet
(flerårsprojekt 2008 – 2014; söker förlängning t.o.m. 2015)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 1 145 000 kronor för 2011; 1 545 000 kronor 2012-2014,
söker även 257 000 kronor för 2015; tidigare beviljat
2 320 000 kronor
Förslag att: **Bevilja 900 000 kronor för 2011 samt bifalla
begäran om förlängning t.o.m. 2015**

Projektbeskrivning

Sökande har utvecklat ett primärpreventivt program för barnhälsovården om förskolebarns matvanor och fysiska aktivitet. Programmet är förankrat i socialkognitiv teori (SCT) och motiverande samtalsmetodik (MI). Projektet avser att utvärdera hälsoeffekter av programmet samt utvärdera kostnader i relation till effekterna.

Studien genomförs integrerat i barnhälsovårdens verksamhet. Utvalda BVC fördelas till interventions- eller kontrollgrupp som vardera omfattar ca 1370 familjer. 100 BVC-sköterskor i interventionsgruppen får omfattande utbildning och handledning. Barn och föräldrar följs från det att barnet är sex månader tills det är fem år.

Sju landsting utöver Stockholm ingår i projektet. Hälften av deltagande BVC-sköterskor hämtas från SLL. Projektet finansieras med forskningsmedel från bland annat FAS och AFA. Ansökan avser kostnader som uppkommer för att erbjuda BVC-sjuksköterskor i interventionsgruppen utbildning/handledning och för att ersätta den extra arbetstid som krävs för att de ska kunna genomföra interventionen ute på barnvårdscentralerna.

Sedan projektet startade har ytterligare ett syfte tillkommit; att förstå hur BVC-sjuksköterskor förvärvar kompetens i MI, hur inlärningskurvan ser ut och hur mycket utbildning och handledning som krävs för att flertalet BVC-sjuksköterskor ska kunna tillämpa MI på ett rimligt bra sätt.

Halvårsrapport 2010

PRIMROSE-projektet går framåt i stort sett enligt planen. 2010 har projektet dock försenats något. Ett par BVC-sjuksköterskor har slutat på grund av egen sjukdom och har ersatts av nya. 24 BVC sjuksköterskor i Stockholms län har hand om 327 småbarnsfamiljer som deltar i projektet. Antalet småbarnsfamiljer som medverkar i projektet inom Stockholms län kommer att öka något under hösten 2010 och 2011 genom pågående nyrekrytering på BVC som startade sent i PRIMROSE samt nyrekrytering på BVC som försenats mycket på grund av arbetet med att vaccinera mot

influensa. Under första hälften av 2010 var 86 % (januari), 71 % (februari), 71 % (mars) och 71 % (april) och 0 % (maj) av BVC-sjuksköterskorna i PRIMROSE aktiva med att vaccinera mot influensa på vårdcentralerna. Om inget liknande inträffar hösten 2010 borde arbetet i PRIMROSE ute på vårdcentralerna fortskrida på ett mycket bra sätt under hösten 2010.

Mot bakgrund av de oförutsedda förseningarna bedömer projektledaren att det skulle vara oförsiktigt att lova en slutrapport vid utgången av 2014 innehållande resultat om interventionens effekter på barns (och föräldrars) matvanor, rörelsevanor och kroppsstorlek. Man anger därför 2015 för en sådan rapport. Dock kommer viktiga resultat från intermediära steg i projektet att presenteras tidigare.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är välplanerat och fortskrider i stort enligt plan. Enligt de projektuppgifter som redovisas förefaller liksom tidigare även denna ansökans beräkning av tidsåtgång för BVC-sköterskorna något överskattad. Vi föreslår bifall till 900 000 kronor för 2011 och att projektet förlängs till 2015.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.4

0 tkr

HSN 0810-1231

Aktion Livräddning steg 2. Implementering av Socialstyrelsens riktlinjer för vård av deprimerade patienter
(flerårsprojekt 2009 - 2011)

Sökande: Psykiatri Södra Stockholm och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa - NASP
Sökta medel: 0 kronor 2011; tidigare beviljat 243 000 kronor
Förslag att: **bifalla begäran om att få fortsätta arbetet under 2011 med redan beviljade medel**

Projektbeskrivning

Undersökningar visar att suicidnära patienter inte enbart finns inom den psykiatriska vården. Därför är det angeläget att involvera fler vårdgrenar än psykiatrin i strävan att nå en nollvision i Stockholms län när det gäller självmord. Syftet med projektet är att anpassa Socialstyrelsens riktlinjer för vård av deprimerade patienter till lokala förhållanden samt implementera riktlinjerna på samtliga vårdcentraler inom Psykiatri Södra Stockholms upptagningsområde. Projektet kommer även att inventera vårdcentralernas behov av kunskapsutveckling och dokumentationsstöd, planering och genomförande av utbildningsinsatser.

Halvårsrapport 2010

12 vårdcentraler inom Psykiatri södras upptagningsområde har under våren deltagit i en heldags utbildning samt öppna föreläsningar på temat

suicidprevention inom ramarna för modellprojektet, Noll självmord i Stockholms län. En fördjupad implementering av Nya riktlinjer för vård av deprimerade patienter sker på Rågsveds vårdcentral. Ida Person och Märten Gerle, sakkunniga från Socialstyrelsen har introducerat riktlinjerna för all personal på vårdcentralen. Planering har skett av två utbildningsdagar 28-29/10 för hela personalgruppen med tema vård av deprimerade patienter.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är metodutvecklande och förväntas ge erfarenheter av lokal anpassning och implementering av Socialstyrelsens riktlinjer för vård av deprimerade patienter som kan ligga till grund för det fortsatta arbetet med en nollvision för självmord. Som en effekt av Socialstyrelsens försening försenades starten. Medel ur folkhälsoanslaget beviljades 2009 men inga nya meddelanden har därefter sökts. Förvaltningen föreslår att projektet får avsluta arbetet under 2011 med redan beviljade medel.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.5

900 tkr HSN 0811-1250

Mat, rörelse och självkänsla - förebyggande av viktrelaterade hälsoproblem med skolan i centrum (Österåkerprojektet)
(flerårsprojekt 2009 – 2012)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 1 152 000 kronor för 2011; 505 000 kronor 2012; tidigare beviljat 1 500 000 kronor

Förslag att: **bevilja 900 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla och utvärdera metoder för förebyggande insatser mot viktrelaterade hälsoproblem i skolan. Metoderna ska förbättra matvanor, fysisk aktivitet, självförtroende och tillfredsställelse med den egna kroppen hos barn 6-16 år och därigenom förebygga övervikt och ätstörningar.

Projektet ska implementera Häsodiagnosverktyget – en metod för deltagarstyrd och systematisk utveckling av en handlingsplan på basis av lokala behov. Verktyget testas av tvärprofessionella team på skolorna. Dessutom ska fyra verktyg för olika åldersgrupper inom skolan vidareutvecklas och testas; kvalitetsmärkningsverktyget för maten i skolan, översättning av metoden "Body image sensitivity protocol" riktat till skolpersonal, samtalsunderlag för elevhälsovården och föräldrastöds-material samt metoden "Everybody's Different" som syftar till att förbättra självuppfattning och självkänsla.

En databas med data på individ- och skolnivå byggs upp som ett redskap för utvärdering, återkoppling till skolorna och långsiktig uppföljning. Projektet planeras och genomförs i samarbete med Österåker kommun. Kommunen står för genomförandet och KFA ger process- och utvärderingsstöd. Nio skolor i kommunen deltar och ytterligare nio skolor är kontrollskolor.

Halvårsrapport 2010

Projektet löper i stort enligt tidsplan. Delrapport 1 som beskriver projektet med fokus på Hälsodiagnosverktyget är klar för layout och publicering.

Resultaten från hälsoenkäter (mat- och rörelsevanor, global självkänsla och ätbeteende) riktad till samtliga elever i årskurs 2, 4 och 7, har sammanställts. En validering av frågorna i elevhälsoenkäten har gjorts. Data från en mer utförlig mätning i tre skolor av elevers självkänsla, psykiska hälsa, kroppsuppfattning och ätbeteende har sammanställts. Analys av data pågår.

Interventionsskolorna besöktes i början av året för att återkoppla resultaten av elevhälsoenkäten och lyfta "Verktysglådan" med exempel på evidensbaserade och innovativa metoder och verktyg. Skolteamens handlingsplaner diskuterades, information gavs om kommande aktiviteter och skolorna bereddes tillfälle att framföra önskemål om andra verktyg/metoder.

En intervjuundersökning med rektorerna på jämförelseskolorna om dessa skolors hälsoarbete har genomförts.

Workshop 3 under medverkan av kommunledningen och med fokus på utbyte av erfarenheter och spridning av goda exempel mellan teamdeltagarna har utförts. Posters med exempel på varje skolas hälsoarbete samt utvecklingsarbete togs fram av projektledningen och trycktes upp inför workshopen.

Hälsodiagnosverktyget har reviderats. Skolteamen i 8 av de 9 interventions-skolorna har gjort en andra självskattning med det reviderade verktyget, resultaten är under bearbetning.

Ett tredje temanummer (fysisk aktivitet), ett nyhetsbrev med information om de kommande föräldramötena, samt annan information har gått ut till skolorna under vårterminen. Information om projektet uppdateras kontinuerligt på Folkhälsoguiden.

Styrgruppen med representanter från KI och Österåker kommun har träffats en gång under våren 2010 och projektgruppen fyra gånger.

Under sommaren 2010 har projektet presenterats vid två internationella konferenser; International Union of Health Promotion and Education (Geneve) och International Congress of Obesity (Stockholm) och värdefulla kontakter har etablerats.

Förvaltningens synpunkter

Projektet finansieras till hälften genom basuppdrag till KFA. I detta ingår statistikstöd. Projektet är angeläget; behovet av evidensbaserade metoder för lokalt folkhälsoarbete, inte minst för åtgärder som förebygger övervikt, är stort. Skolan är den arena där man kan vänta bäst effekt av insatser. Eftersom kommunen/skolan står för själva arbetet och KFA för stöttning och utvärdering finns förutsättningar för att insatserna fortsätter efter projekttidens slut. Helhetsbedömningen är att projektet kan vara ett värdefullt bidrag till utveckling av evidensbaserade metoder inom området. Förvaltningen föreslår bifall till 900 000 kronor för 2011. Bidraget avser processledning och vissa driftkostnader.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.6

500 tkr

HSN 0811-1276

Hälsofrämjande skola för alla - en modell för att integrera stresshantering på skolans arena
(flerårsprojekt 2009 – 2011)

Sökande: Farsta gymnasium

Sökta medel: 680 000 kronor för 2011;
tidigare beviljat 1 170 000 kronor

Förslag att: **bevilja 500 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Målet är att ta fram en modell för hur stresshantering kan integreras som en del av det hälsofrämjande arbetet i ordinarie skolverksamhet. Dessutom ska man ta fram ett mätverktyg/enkät för att kunna utvärdera modellen. Projektet förväntas öka antalet gymnasieelever som upplever en god psykisk hälsa och öka närvaron och trivseln i skolan. Gymnasieelevernas samt personalens kunskaper och motivation till hälsofrämjande arbete förväntas bli större genom projektinsatsen.

Halvårsrapport 2010

Hitintills har projektplanen följts som planerat. Elever i försöks- och kontrollklasser har under maj-juni 2010 svarat på samma enkät som vid förra mättillfället. Resultatet bearbetas under september 2010. Arbetet fortsätter i försöksklasserna samt startar upp med ytterligare två klasser på Idrottsprogrammet. Eleverna på Idrottsprogrammet tillhör en annan elevkategori än eleverna i försöks- och kontrollklasserna. På Idrottsprogrammet går många högpresterande elever och där majoriteten läser specialidrott och tränar på elitnivå. Utbildning av nyckelpersoner på skolan kommer att ske under hösten 2010; ledningsgruppen, arbetslagsledarna, Elevhälsans personal och pedagoger som undervisar på i Idrottsprogrammet. Fortsatt utveckling av *idébank* och etablering av kontakter för

kommande spridning.

Förvaltningens synpunkter

Ungdomars psykiska hälsa är ett prioriterat område. Projektet bedriver metodutveckling som kan få bred spridning bl.a. genom skolhälsovårdens medverkan. Projektet är välplanerat och genomförs systematiskt och kompetent. Vi bedömer dock att det inte behövs en heltidstjänst för att genomföra det slutliga arbetet och föreslår därför bifall till 500 000 kronor som ett slutbidrag för 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.7

0 tkr

HSN 0811-1286

Ledningssystem för folkhälsa och kvalitet

(flerårsprojekt 2009 – 2011)

Sökande: Nynäshamns kommun

Sökta medel: 0 kronor för 2010 och återstående år; tidigare beviljat 300 000 kronor

Förslag att: **bifalla begäran att få slutföra projektet med redan beviljade medel**

Projektbeskrivning

Syftet är att integrera folkhälsa i det vardagliga kommunala arbetet genom att utveckla och införa ett ledningssystem för folkhälsa. Inget ledningssystem har idag en modul för folkhälsoarbete och Nynäshamns kommun vill utarbeta detta för att sedan kunna sprida det till andra kommuner. Målet är att folkhälsofrågor på ett naturligt sätt ska integreras i all verksamhet.

Halvårsrapport 2010

Projektet har efter diskussioner med landstinget ändrats något och huvudsyftet är nu att skriva ett underlag för att skapa ett strukturerat folkhälsoarbete inom ramen för SIS och SKL:s arbete med en Vägledningsstandard för hållbar utveckling i kommuner, landsting och regioner (arbetsgruppen T522). En särskild insats för att skapa struktur i folkhälsoarbetet diskuterades under våren 2010 och vid SIS sammanträde den 16 juni 2010 föreslogs att detta skulle göras som en särskild bilaga till vägledningsstandard. Ett första förslag till text i form av en särskild folkhälsobilaga till vägledningsstandard lämnades i oktober 2010, men kommer inte att diskuteras i arbetsgruppen förrän vid sammanträdet den 4 november. Arbetet fortsätter och beräknas vara färdigt i slutet av året. Under hösten startade en översyn av verksamhetsledningssystemet i Nynäshamns kommun och förslag till implementering av ett särskilt styrsystem för folkhälsa diskuteras utifrån det förslag som lagts fram för arbetsgruppen i SIS. Förslaget till ledningssystem för folkhälsa kommer således att fortsätta utvecklas under hösten i samverkan med både kommunen och den

nationella arbetsgruppen som tar fram en vägledningsstandard för hållbar utveckling.

Förvaltningens synpunkter

Metoder som underlättar att folkhälsoarbete naturligt integreras i kommunal planering och ledning kan sannolikt bidra till att stärka arbetet. Projektet fyller därför ett tydligt behov och föreslår en intressant lösning. Det ingår i ett större arbete där kommunen samarbetar med nationella aktörer och andra kommuner och har försenats. Inga nya medel har sökts för 2010 och 2011. Förvaltningen föreslår att projektet får slutföras med redan beviljade medel.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.8

500 tkr

HSN 0811-1298

Miljö och livsstil under barn- och tidiga ungdomsår i relation till folksjukdomar vid 16 års ålder – BAMSE

(flerårsprojekt 2009 – 2013)

Sökande: Sachsska Barnsjukhuset, Södersjukhuset
Sökta medel: 1 000 000 kronor för 2011; 6 037 000 kronor 2012-2013, samt 1 436 000 kronor för 2014; tidigare beviljat 1 000 000 kronor (totalt sedan starten 1994 2 800 000 kronor)
Förslag att: **bevilja ett slutbidrag på 500 000 kronor**

Projektbeskrivning

Syftet är att undersöka levnadsvanor och livsstil under barndomen i relation till sjukdom i tonåren och senare. Studien startade 1994 och följer 3600 barn från födelsen. En 12-årsuppföljning avslutades i december 2008. Under andra hälften av 2010 kommer nästa uppföljning (16 år) att starta. Fokus har utvidgats sedan starten och är inte längre enbart allergisjukdomar utan livsstil under barn- och tidiga tonår samt tidiga tecken på folksjukdomar. Information från både barn och föräldrar samlas i en unik databas som bland annat innehåller data om allergisjukdom, mag-tarmsjukdomar, diabetes, övervikt, hereditet för hjärt-kärlsjukdom, levnadsvanor, livskvalitet och hälsa samt exponeringar som luftföroreningar och kostvanor.

Halvårsrapport 2010

Projektet har löpt helt enligt plan och enligt ansökan 2010. Under årets 6 första månader har materialet för 12-årsuppföljningen successivt iordningställts. Materialet har nu börjat att analyseras och bearbetas. Samtidigt har den kommande 16-årsuppföljningen förberetts med att iordningställa enkäter som ska användas samt förbereda den undersökning som ska göras av totalt 3400 ungdomar. Att få logistiken att fungera kring detta är ett krävande arbete.

Under den resterande delen av året kommer allt iordningställas så att uppföljningen kan startas med enkätutskick i november för att börja undersöka de första ungdomarna i jan 2011. Under året har 7 publikationer, och ytterligare ett flertal blivit accepterade bl.a. i New Eng J Med. En doktorand har disputerat på material från BAMSE. Resultat från 12-årsuppföljningen har presenterats nationellt och internationellt.

Förvaltningens synpunkter

Studien är värdefull och unik. Den har genererat en mängd vetenskapliga publikationer. Resultaten har redan haft betydelse i landstingets arbete med allergivård och allergiprevention. Projektet fick medel ur folkhälsoanslaget 2002 och 2003 då allergi tillhörde de områden som prioriterades. Nu gällande riktlinjer omfattar inte allergifrågorna. Trots detta lämnades bidrag inför 2009 och 2010 eftersom studien är viktig och att den ger konkreta bidrag i utvecklingen av folkhälsoarbetet.

Förvaltningen bedömer att studien inte är ett begränsat projekt utan ett långsiktigt forskningsprojekt vilket inte faller inom ramarna för folkhälsoanslagets riktlinjer. Vi anser därför att projektet bör få ett slutbidrag på 500 000 kronor för 2011 och att forskningsmedel i fortsättningen bör sökas hos annan finansier.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.9

900 tkr

HSN 0908-0778

Depression i samband med förlossning - jämlik vidareimplementering

(flerårsprojekt 2010 – 2011, söker förlängning t.o.m. 2013)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 1 275 000 kronor för 2011; 1 850 000 kronor för återstående år; tidigare beviljat 600 000 kronor

Förslag att: **bevilja 900 000 kronor för 2011 samt bifalla begäran om förlängning t.o.m. 2013**

Projektbeskrivning

"Depression i samband med förlossning" är en evidensbaserad metod för föräldrastöd som är implementerad inom barnhälsovården i SLL. I metoden ingår bland annat självskattningsskalan EPDS. Projektet ska studera hur EPDS används vid BVC samt kartlägga förekomsten av post partum-depressiva symtom (PPDS) hos alla nyblivna föräldrar, både mammor och pappor. Befintliga stödinsatser för pappor/partners i länet ska identifieras.

Tidigare undersökningar har visat att många icke svensktalande kvinnor inte erbjöds formuläret och metoden. Det har också visats att även pappor

kan drabbas av depressiva symtom post partum och därför bör erbjudas möjlighet till upptäckt och behandling. Projektet syftar till att belysa bruket av EPDS-metoden ur ett jämlikhetsperspektiv, med fördjupad kunskap om föräldrarnas livssituation vid PPDS. Detta kan bidra till metodutveckling samt bidra till ökad jämlikhet i föräldrars och barns psykiska hälsa.

Halvårsrapport 2010

Projektets förarbete har inletts. En enkät har utsänts till länets bvc-sjuksköterskor (bvc-ssk) med frågor om hur metoden "Depression i samband med förlossning" och formuläret Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) används för närvarande, t ex för vilka kategorier av föräldrar.

Fokusgrupper med bvc-ssk och andra professionella inplanerade under hösten för att undersöka vilka behov dessa ser inför att börja tillämpa metoden även för pappor respektive icke-svensktalande föräldrar.

Efter förra ansökningstillfället 31/8 2009 har vi fått tillgång till ett formulär speciellt utvecklat för att upptäcka manliga depressionssymtom, Gotland Male Depression Scale (GMDS). Vi har fått tillstånd att använda formuläret inom projektet och planerar att validera EPDS och GMDS mot varandra för att se om något av formulären verkar mer lämpligt än det andra för nyblivna fäder med symtom på depression efter förlossningen.

Vi har även inlett en samverkan med Järva mansmottagning och fått OK att hänvisa pappor till dem och planerar att kontakta ytterligare mansmottagningar.

Projektets kärnverksamhet, att tillämpa metoden "Depression i samband med förlossning" inklusive distribution av EPDS-formuläret även till pappor samt till fler icke svensktalande föräldrar inom barnhälsovården (BHV), har dock senarelagts i samråd med BHVs vårdutvecklare. Det främsta skälet är den generellt stora arbetsbördan för bvc-ssk. Vi planerar därför preliminärt att:

- 1) I enlighet med vårdutvecklarnas rekommendationer dela upp projektet i två delprojekt med separata fokus på pappor respektive icke svensktalande föräldrar.
- 2) Minska projektarbetsbördan för deltagande bvc-ssk. Exakt hur denna avlastning kommer att ske kan vi inte säga för närvarande då vi inte vet hur många bvc-ssk som kommer att delta i projektet eller hur deras respektive arbetsbördor ser ut.

Baserat på ovanstående torde en sammantagen projektprognos innebära att projektet till följd av senareläggningen tar minst ett år längre att genomföra och kommer att avvika från den ursprungliga projektplanen framför allt beträffande arbetsplan och arbetsfördelning. En annan konsekvens blir

sannolikt utökade projektkostnader. Grundtanken i projektet är dock oförändrad - EPDS till alla.

Förvaltningens synpunkter

Detta projekt är angeläget då det fokuserar på yngres mentala hälsa och utvecklar och provar metoder för att tidigt fånga upp depressiva tendenser hos pappor och icke svensktalande föräldrar efter förlossning. Arbetet är ett pilotprojekt som bör leda till att såväl diagnostik som behandling av PPDS i den regelbundna verksamheten förbättras. Förvaltningen beklagar att projektet försenats framför allt till följd av svårigheter för barnhälsovården att prioritera de insatser som krävts för att identifiera målgruppen och förmedla informationen till projektet. Nytt förslag har nu lagts fram enligt vilket projektet självt skall identifiera fäderna genom en enkät. Förändringen innebär en fördubbling av tid och resurser. Förvaltningen menar dock att projektet bör få fortsatt stöd för att kunna genomföras enligt ursprungliga intentioner. Bifall föreslås till 900 000 kronor för 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.10

0 tkr

HSN 0908-0782

Indikatorer för hälsofrämjande förskola - Utveckling av indikatorer för hur förskolepersonals agerande påverkar förutsättningar för att främja bra mat och rörelsevanor (flerårigt projekt 2010 – 2011)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 0 kronor för 2011; tidigare beviljat 490 000 kronor
Förslag att: **godkänna en ändring av projektplanen och en förskjutning av tidsplanen samt att medel avsatta för år 2010 används under 2011**

Projektbeskrivning

Det ursprungliga syftet med projektet är att utveckla enkla och användbara indikatorer för hur förskolepersonalens agerande påverkar förutsättningarna för att främja bra mat och rörelsevanor hos barn. Indikatorerna kan användas som ett stöd för förskoleverksamheternas egen verksamhetsredovisning inom folkhälsa och kvalitetsutveckling och som effektmått för förändringsarbetet kring mat och rörelse inom förskoleverksamheten. Målgruppen, förskoleverksamheter med dess personal, observeras genom videoinspelningar som analyseras kvalitativt. Det förväntade resultatet är indikatorer på pedagogernas rollagerande vid måltidssituationen och utevistelsen.

Det saknas idag kunskap om hur förskolepersonalens agerade påverkar förutsättningarna för att främja bra mat- och rörelsevanor. Projektet ger

underlag för utvärdering av systematiskt förändringsarbete på arenan förskola.

Halvårsrapport 2010

Förvaltningen godkände i april 2010 en begäran om förändring av projektet. Orsaken till förändring är att den inledande litteratursökningen uppdagade att det redan existerar en sådan amerikansk checklista för pedagogers agerande i måltidssituationen som vi avsett att utveckla. Den har använts av betydelsefulla aktörer i USA (ADA, SNE NAEYC) och i stora studier som Head Start. Den nya planen innebär att översätta denna checklista, samt utveckla motsvarande checklista för utevistelsen. På grundval av dessa båda checklistor avser vi därefter att utveckla en enkät där pedagoger själva skattar sitt beteende i måltidssituationer och utevistelser. Enkäten ska sedan valideras mot observationer.

Denna ändring i projektet medför en förskjutning i tidsplanen och en ändring av projektplanen. Syftet med studien är nu att utveckla en enkät där förskolepersonal skattar sitt eget pedagogiska förhållningssätt/beteende i måltidssituationen och utevistelsen. En ny projektplan med det nya namnet SAMBOP samspel mellan barn och pedagoger i förskolan har utvecklats.

Det saknas idag praktiskt tillämpbara möjligheter att mäta kvalitén på pedagogiken i förskolan. Det skulle bidra till samhällsnyttan med validerade frågor som kunde användas av förskoleverksamheterna i deras kvalitetssäkringsarbete. Dessutom kan sådana frågor användas vid utvärderingar av folkhälsoprojekt och andra studier med fokus på pedagogiken i förskolan.

Förvaltningens synpunkter

Vuxnas beteende påverkar barns förhållningssätt till mat och fysisk aktivitet. Vuxna som arbetar med barn behöver vara medvetna om sin funktion som rollmodeller. Projektet rör ett intressant utvecklingsområde. Förvaltningen bedömer att resultaten från denna studie kommer att kunna vara användbara i framtida preventivt arbete. Det gäller inte minst det fortsatta arbetet med Handlingsprogram övervikt och fetma. Förvaltningen bedömer förändringen av projektplanen som både lämplig och rimlig. Projektet kommer därmed ett steg längre än förväntat vilket bara kan ses som positivt. En tidsförskjutning med 6 månader är därmed rimlig. Det betyder att slutrapport förväntas i september 2011. Projektet ligger inom anslagets prioriterade områden. Vi föreslår därför bifall till ändring av projektplanen och en förskjutning av tidsplanen samt att medel avsatta för år 2010 används under 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.11
670 tkr HSN 0908-0786
Föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom skolhälsovården
(flerårsprojekt 2010 – 2011, söker förlängning t.o.m. 2012)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 678 000 kronor för 2011; 414 000 kronor för 2012; tidigare beviljat 570 000 kronor
Förslag att: **Bevilja 670 000 kronor för 2011 samt bifalla begäran om förlängning t.o.m. 2012**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla en metod för föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom skolhälsovården. Målet är att förbättra barns matvanor, fysiska aktivitet och viktutveckling genom motiverande hälsosamtal med föräldrar inom skolhälsovården och en lärarledd klassrumskomponent. Målgruppen är föräldrar och barn i förskoleklass i resurssvaga områden.

Projektet är ett samarbete med skolhälsovården i Nacka kommun. Det utgår från "Hälsoboken", ett bildrikt, lättläst material om hälsosamma levnadsvanor med evidensbaserade råd till föräldrar. Eleverna får i uppgift att diskutera Hälsoboken med föräldrarna som därefter erbjuds ett hälsosamtal (MI) i förlängning av ordinarie hälsobesök. Uppföljningssamtal sker efter tre månader. Längd och vikt mäts av skolhälsovården vid 6-årsbesök och i årskurs 1. Kontrollklasserna gör enbart ordinarie hälsobesök där Hälsoboken delas ut. Föräldrarna besvarar frågor om levnadsvanor före hälsobesöket och efter 3 månader. Utfallsmått är matvanor, fysisk aktivitet, BMI och föräldrars självttillit. Fokusgruppintervjuer genomförs med föräldrar och lärare.

Halvårsrapport 2010

Projektet kommer att förlängas med minst 6 månader för vilket vi söker lönekostnader för beteendevetaren som ska hålla i samtal för föräldrar i kontrollgruppen samt utvärdera den motiverande samtalskomponenten i interventionen.

Projektet går enligt tidsplan. Det första halvåret har ägnats åt planering och förankring. Regelbundna möten har ägt rum med intern projektgrupp samt med extern arbetsgrupp med hälsoplanerare och skolöverläkare från Nacka kommun. Vid de åtta skolor som tackat ja till att delta har vi informerat om projektet vid föräldramöten. Samtliga skolsköterskor har fått information om projektet och möjlighet att ställa frågor på en planeringsdag. Vi har anställt en beteendevetare med lång erfarenhet av Motiverande samtals-teknik som ska hålla i samtal med föräldrar och koordinera projektet på skolorna. Testupplagor av diverse material för projektet har tagits fram; A) en broschyr riktad till föräldrar kring sex teman (måltidsordning,

förhållningssätt, frukt och grönt, rörelse, inaktivitet/TV-tittande och sömn), B) en validerad enkät med frågor till föräldrar om barnets mat- och rörelsevanor, C) en arbetsbok för eleverna att använda hemma samt D) en handledning för lärarna i förskoleklassen. Som hjälp vid utformandet av handledningen har vi haft en referensgrupp av lärare. För utformandet av material har vi använt oss av en reklambyrå med erfarenhet av att ta fram tilltalande och enkla material om mat och rörelse anpassade till vår målgrupp.

Projektet har emottagits med stort intresse i kommunen. När vi presenterade projektet för skolorna insåg vi dock att enda möjligheten att få dem att delta, med risk att hamna i kontrollgruppen, var att erbjuda även kontrollklasserna interventionen efter den planerade projektperioden. Detta innebär att projektet måste förlängas med 6 månader men samtidigt att samtliga familjer i de deltagande skolorna får möjlighet att nås av interventionens olika delar.

Förvaltningens synpunkter

Projektet fortskrider enligt plan. Studien ligger inom Folkhälsoanslagets prioriterade områden. Vi bedömer att resultaten kommer att kunna vara användbara i framtida preventivt arbete, bland annat i det fortsatta arbetet med Handlingsprogrammet mot övervikt och fetma. Förvaltningen föreslår bifall till 670 000 kronor för 2011 och att projektet förlängs till 2012

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.12

100 tkr

HSN 0909-0790

För ett lättare liv i Sundbyberg

(flerårsprojekt 2010 – 2012)

Sökande: Sundbybergs stad

Sökta medel: 475 000 kronor för 2011; 425 000 kronor för 2012; tidigare beviljat 150 000 kronor

Förslag att: **bevilja 100 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Projektet För ett lättare liv i Sundbyberg består av samverkan mellan kommun, landsting och föreningsliv i Sundbyberg. Målet är att förebygga övervikt och fetma bland barn och unga 0- 18 år i Sundbyberg. Syftet är att arbeta långsiktigt för ett gemensamt tvärsektoriellt samarbete i Sundbybergs stad för att förebygga övervikt och fetma. Projektet ska genom olika metoder och aktiviteter skapa förutsättningar som främjar en god och jämlik hälsa. Det ska genom ökad fysisk aktivitet, goda matvanor och god hälsa skapa en samsyn och samverkan mellan de aktörer som möter våra barn, ungdomar och föräldrar i deras vardag.

Halvårsrapport 2010

Under hösten 2009 och våren 2010 har ordinarie folkhälsoplanerare varit föräldraledig och två byten av vikarier har skett. På grund av det har inte projektet kommit så långt i planering och utförande som projektplanen anger. Projektet kommer nu under hösten 2010 att starta upp till fullt.

Under våren 2010 har arbetsgruppen haft samverkansmöten och diskuterat upplägg av projektet utifrån de nya förutsättningarna för projektet då det beviljade medlen var mindre än sökt belopp 2010. Arbetsgruppen har också diskuterat roller och ansvar i projektet, upplägg inför hösten 2010, behov och planering av aktiviteter och utbildningar. I initialskedet har vi också inventerat vad våra verksamheter gör idag och hur vi på bästa sätt kan samverka kring frågorna samt vilka utbildningsbehov som finns inom de olika verksamheterna.

Arbete inom områdena fysisk aktivitet och goda matvanor pågår inom våra olika verksamheter. Vi har enligt Stockholms läns landstings Handlingsprogram för övervikt och fetma (2004) tagit fasta på tidiga preventiva insatser för att uppmärksamma berörda personalgrupper och föräldrar på betydelsen av goda kostvanor och fysisk aktivitet.

Projektet kommer att rikta in sig på de yngre barnen och deras föräldrar samt de personalgrupper som arbetar inom dessa verksamheter. Informationsinsatser och utbildning av nyckelgrupper inom fysisk aktivitet och goda matvanor kommer att anordnas under hösten 2010 med fortsättning under 2011.

Plan för uppstart hösten 2010

- Utbildningsinsats för förskolepersonal samt måltidspersonal.
- En populärversion av projektet ska tas fram och finnas tillgänglig för personal och föräldrar.
- Återkommande föreläsningmåndagar för allmänheten (ex första måndagen varje månad men tema fysisk aktivitet och matvanor) kommer att anordnas.
- Matlagningskurser för småbarnsföräldrar "Kom bort från barnmatsburken" med hjälp av till exempel hushållningssällskapet.
- Hemsidan uppdateras med aktuella aktiviteter och information.

Förvaltningens synpunkter

Projektet syftar till att skapa ett tvärsektoriellt samarbete kring övervikt och fetma i befintliga verksamheter och strävar efter en jämlik och jämställd hälsofördelning. Det framgår att projektet är en del av ett redan påbörjat samverkansarbete mellan olika aktörer. Projektet ligger delvis inom anslagens prioriterade områden. Många av de beskrivna verksamheterna är redan igång. Medel söks för aktiviteter, utbildning, informationsinsatser för att ta fram informationsmaterial. Projektet bör kunna utnyttja det informationsmaterial som produceras inom KFA. Informationsinsatser/

utbildning till nyckelgrupper omfattas av folkhälsoanslaget. Förvaltningen föreslår bifall till 100 000 kronor avseende sådana insatser för år 2011. Övrig information och utbildning torde anses som normal kompetensutveckling i respektive verksamhet.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

1.13

380 tkr

HSN 0909-0798

Prevention av läkemedelsrelaterade problem i den äldre befolkningen

(flerårsprojekt 2010 – 2011)

Sökande: Centrum för allmänmedicin

Sökta medel: 380 000 kronor för 2011; tidigare beviljat 390 000 kronor

Förslag att: **bevilja 380 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Syftet är att pröva en metod för att förebygga läkemedelsrelaterade problem i den äldre befolkningen. Bedömningsverktyget Safe Medication Assessment (SMA) kommer att användas i samband med hälsosamtal för äldre, vilket idag erbjuds alla 75-åringar i Stockholms län, och utförs av en distrikts-sköterska i hemmet. SMA består av ett antal konkreta observationspunkter och kan användas som underlag för bedömning av säker läkemedelsanvändning. Om interventionen är effektiv kommer andelen äldre personer med läkemedelsrelaterade problem att minska. Om det kan påvisas att interventionen har effekt kan den användas för att minska läkemedelsrelaterade problem i den äldre befolkningen, vilket skulle medföra ökad livskvalitet, mindre vårdbehov och stora samhällsekonomiska vinster.

Halvårsrapport 2010

Under våren har projektledare arbetat 40 % med planering av projektet tillsammans med medsökande. En etikansökan har skrivits och blivit godkänd av Etikprövningsnämnden i Stockholm. Ett informationsbrev om projektet har skickats ut till alla verksamhetschefer på vårdcentraler som arbetar aktivt med hälsosamtal i SLL med inbjudan till projektet. Totalt har cirka åtta till tio vårdcentraler anmält sitt intresse för projektet.

Projektprognos: Under hösten kommer projektledare arbeta 60% med genomförandefasen av projektet. Under september och oktober månad genomförs utbildning för distriktssköterskor (cirka 40-50 personer) om riskfaktorer vid en osäker läkemedelsanvändning och om bedömningsverktyget SMA- Safe Medication Assessment. Utbildningen genomförs på respektive vårdcentral och tar cirka en timme samt innehåller ett uppföljande reflektionsmöte efter cirka en månad.

Distriktssköterskan kommer att genomföra cirka fem bedömningar med SMA i samband med hälsosamtal. Under tiden studien pågår kommer projektledare finnas tillgänglig för handledning. Totalt planeras att cirka 100-150 äldre kommer att rekryteras och få en bedömning av sin läkemedelsanvändning i samband med hälsosamtal i hemmet.

Interventionen har förändrats då ingen kontrollgrupp kommer att användas.

Förvaltningens synpunkter

Oförändrad bedömning jämfört föregående år: Projektet är väl beskrivet, realistiskt och genomarbetat. Det innehåller också en klar uppföljningsplan. Målområdet är angeläget. Projektet har inte framskridit riktigt i den takt som kunde önskats och det krävs nu att implementeringen påskyndas för att projektet skall kunna slutrapporteras enligt plan. Förvaltningen föreslår dock fortsatt stöd till projektet med sökta medel 380 000 kronor.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för äldre och multisjuka.

1.14

800 tkr

HSN 0909-0816

Enkätundersökning som underlag för miljöhälsorapport för barn i Stockholms läns landsting 2013
(flerårsprojekt 2010 – 2013)

Sökande: Karolinska institutet, institutet för miljömedicin

Sökta medel: 1 232 000 kronor för 2011; 1 044 000 kronor för återstående år; tidigare beviljat 395 000 kronor

Förslag att: **bevilja 800 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Studien ska öka kunskapen om miljörelaterad ohälsa hos barn i Stockholms län. Kunskapen ses som ett viktigt redskap för beslutsfattare avseende kopplingen hälsa och miljö utifrån barnens perspektiv. Avsikten är att även följa upp resultatet från 2006 års undersökning av barn i Stockholms län.

Enkäten riktar sig till samma åldersgrupp som den regionala miljöhälsoenkäten 2006, preliminärt till föräldrar och barn som är 8 månader, 4 år, 8 år och 12 år gamla. Miljöhälsorapporterna, både de nationella men även de regionala för Stockholms län, tas fram vart fjärde år. En viktig del av underlaget är miljöhälsoenkäterna. För Stockholms läns regionala miljöhälsorapporter görs ett tilläggsurval utöver socialstyrelsens urval. Tilläggsurvalet består av cirka 10 000 personer.

Genom att enkäten skickas ut till cirka 11 000 barn i Stockholm kan kartläggningar av miljöexponering och hälsoläget kunna ske och man

kommer få information om hur miljöhälsoarbetet bör bedrivas. Utskicket av miljöhälsoenkäten, både Socialstyrelsens grundurval och den regionala förtätningen, kommer att genomföras av SCB under 2011.

Under andra halvåret 2011 kommer sammanställningen av inkomna data att göras av SCB i samråd med IMM. Enkätdata kommer att vara färdig-sammansatta vid kring slutet av 2011. Det sammansatta regionala enkätdataunderlaget kommer att börja bearbetas statistisk under år 2012.

Halvårsrapport 2010

Under perioden januari-juni 2010 informerades Länsstyrelsen och flera av regionens kommuner om den kommande regionala miljöhälso rapporten och har erbjudit dem att göra lokala förtätningar på egen bekostnad. Denna aktivitet kommer att pågå och vara avslutad under hösten 2010. Utöver detta kommer utarbetandet av regionala tillägsfrågor till Socialstyrelsens landsomfattande enkät fullföljas under andra halvåret 2010. Detta kommer att ske i samarbete med författare och regionala intressenter. I den regionala rapporten kommer preliminärt barn i åldrarna 8 månader, 4 år, 8 år och 12 år att ingå. Eftersom det i Socialstyrelsens nationella miljöhälsoenkät inte finns någon 8-årsgrupp med, kommer en miljöhälsoenkät för barn i 8-årsåldern att utarbetas under hösten 2010.

Förvaltningens synpunkter

Den kunskap som projektet ska ta fram kan bli ett väsentligt underlag för planering och uppföljning av miljöhälsoarbetet i länet. De återkommande miljöhälsoenkäterna är särskilt lämpade för att följa utvecklingen av hälsoeffekter kopplade till miljön och de bidrar också till att följa tidstrender i den miljörelaterade hälsoutvecklingen. Projektet har särskilt stor betydelse för folkhälsoarbetet eftersom det vänder sig till den känsligaste gruppen i samhället, nämligen barnen. Uppdraget innefattar även att trycka en rapport och aktivt sprida kunskapen genom den. Socialstyrelsen genomför också sin nationella miljöhälso rapport, vilket är en förutsättning för att den regionala rapporten ska kunna tas fram.

Förvaltningen anser att projektet tillför så mycket att ansökan bör bifallas men att anslaget bör begränsas till 800 000 kronor för enkäterna eftersom pengarna, som till stor del används för beställning hos SCB, kan placeras på ett landstingskonto som inte belastas med KI:s overheadkostnader. Kostnaderna för arbetet med enkäterna bedömer vi ingå i KFA:s uppdrag.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

2. Förslag till bifall nya projekt

81 tkr   **2.1**
HSN 1008-0843
Internetbaserad habilitering för unga med Aspergers syndrom
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Handikapp & Habilitering
Sökta medel: 81 000 kronor för 2011; 1 053 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Bevilja 81 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att ge fler unga med Aspergers syndrom möjligheter att skaffa sig kunskap om sin funktionsnedsättning och sig själv och därmed förebygga psykisk ohälsa. Det kan ge en högre självacceptans, en större möjlighet att vara tydlig inför sin omgivning om sina behov och en ökad livskvalitet. Det ger också en större möjlighet att vara delaktiga i processen kring stöd och insatser.

Projektets målgrupp är unga med Aspergers syndrom/högfungerande autism, 16-25 år. Många med Aspergers syndrom har svårt att få skola och vardag att fungera och många tar inte del av det stöd som samhället kan erbjuda i form av t ex habilitering.

Metoden är en webbaserad habiliteringsinsats som består av webbaserade kurser med kontinuerlig kontakt mellan brukaren och habiliteringspersonal, diskussionsforum, artiklar. Vi vill utveckla ett ramverk för habilitering på webben, ett innehåll med en struktur och pedagogik anpassad efter målgruppen samt en teknisk plattform.

Det förväntade resultatet för projektet är att 120 unga ska gå en kurs i diagnoskunskap via webben. Målet är att webbaserad habilitering utvecklas till att bli en del av habiliteringens ordinarie utbud.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att projektet är vällovt och att syftet är gott. Det ligger också inom prioriterade områden. Normalt anser vi att en webbsida är en kommunikationskanal som kräver ständig uppdatering för att vara trovärdig och aktuell. Det innebär en långsiktig förvaltning som inte kan finansieras genom folkhälsoanslaget. På sikt kommer dock denna webbsida att ingå i det ordinarie utbudet och därmed inte belasta folkhälsoanslaget.

Eftersom många ungdomar/unga vuxna med Aspergers syndrom inte vill identifiera sig med sitt funktionshinder och därmed inte vill ha en direkt kontakt med vården, fyller en webbaserad kunskaps tjänst en viktig funktion för dem för att de ska må så bra som möjligt. Förvaltningen stöder därför

ansökan men anser att den del som berör Internetbaserad rehabilitering bör om möjligt erbjudas till en vidgad målgrupp, nämligen 16-29 år, eftersom många får en sen diagnos och funktionsnedsättningen i sig leder till sen mognad. Vi föreslår bifall med 81 000 kronor för 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna

2.2

360 tkr

HSN 1008-0890

Studiecirkel för utlandsfödda kvinnor om "hälsa, ohälsa, kroppen och dess funktion"

(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Hjärt- och Lungsjukas länsförening i Stockholm
Sökta medel: 545 000 kronor för 2011; 276 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Bevilja 360 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Hjärt- och lungsjukas länsförening i Stockholm prioriterar inte minst livsstilsförändring efter att man drabbats av hjärt- och eller lungsjukdom. Föreningen vill därför dela med sig av sina erfarenheter. Föreningen har bl.a. ett nätverk i storstadens ytterområden där det finns stor andel utlandsfödda i befolkningen.

Projektets mål är att sprida kunskap om hälsa och ohälsa och om kroppen och dess funktion bland en utsatt grupp, somaliska invandrare, att öka kunskapen om hur individen kan motverka ohälsa, öka medvetandet om förebyggande hälsoinsatser samt att sprida kunskapen i sociala nätverk.

Projektet riktar sig till kvinnor inom ett område med hög andel utlandsfödda, i första hand gruppen somaliska kvinnor. Huvudaktiviteten är en studiecirkel som ska omfatta undervisning om kroppen och dess funktion och de vanligaste hjärtkärl- och lungsjukdomarna samt ge basal kunskap om sjukvårdssystemet. Förhoppningen är att i denna första studiecirkel identifiera deltagare som själva kan bli studiecirkelledare. Gruppen skall träffas 8 - 10 ggr med maximalt tio deltagare.

Förväntat resultat: Ökad kunskap om orsaker till hjärtkärl- och lungsjukdom samt att möjlighet till kontakter/ rekrytering inom Hjärt- och lungsjukas länsförening i Stockholms olika verksamhetsområden.

Förvaltningens synpunkter

Större förtrogenhet med befintliga kunskaper om hälsostänkande och sjukvårdskunnande inom den somaliska gruppen borde ha dokumenterats. Rimligen finns det en hel del sådana kunskaper genom de verksamheter som redan tidigare fokuserat på denna grupp, exempelvis med avseende på

tbc-kontroll. De nya hälsokommunikatörerna borde också vara lämpliga att engagera i detta. De nämns inte i ansökan, vilket dock inte utesluter att de kan engageras i detta. Nu sägs i ansökan att man skall börja med att intervjua kvinnor i målgruppen för att kartlägga deras kunskaper och rådande uppfattningar om sjukdomar och deras uppkomstmekanismer. Det underlaget kan upplevas som något tunt för att profilera utbildningen på gruppens särskilda behov. Ett förarbete där personer med kunskaper kontaktas, inklusive Transkulturellt centrum, bör genomföras. Det är emellertid utmärkt att de som skall genomföra intervjuerna är kvinnor med somalisk bakgrund som arbetar inom sjukvården och med kommunikation och utveckling.

Ansökan borde också ha tagit upp annat arbete av liknande slag som gjorts eller redan görs i Sverige. Det är svårt att veta för den som inte är särskilt insatt i arbetet om det kompletterar eller överlappar annat liknande arbete.

Utbildningsupplägget är tilltalande. Det innehåller bl.a. praktiska övningar, till exempel matlagning. Liknande arbetssätt har provats bl.a. i Angered.

Budgeten innehåller en del poster som kan förefalla väl tilltagna, exempelvis översättning av utbildningsmaterial för 1000 kr/sida vilket totalt ger 45 000 kronor i kostnad. Flera av de övriga posterna borde också kunna minskas utan men för projektet. Förvaltningen förslår bifall till 360 000 kronor för år 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna

2.3

450 tkr

HSN 1008-0929

Matrevolutionen. Livsviktigt förändringsarbete bland missbrukare och kriminella

(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: X-cons

Sökta medel: 483 000 kronor för 2011; 89 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Bevilja 450 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla metoder och kommunikationsstrategier för att förbättra matvanorna hos före detta missbrukare och kriminella för att skapa bättre fysisk och psykisk hälsa och därmed minska överaktivitet, aggressioner och andra hälsorelaterade problem.

Mål: 1. Att förbättra matvanorna hos före detta kriminella som är X-cons medlemmar; 2. Ge ut en kokbok med medlemmarnas erfarenheter;

3. Sprida kunskaper om bra matvanor till landets fängelser i syfte att förändra kostpolicyn.

Målgrupper är medlemmar i X-cons, tjänstemän på landets fängelser, politiker och kriminalvårdens centrala tjänstemän

Medlemmarna ska själva utveckla en metod att kommunicera livsstilsbudskap med fokus på matvanor till varandra. En kärntrupp på 2-3 personer ska få utbildning och praktik för att kunna både laga bra mat till medlemmarna och berätta för dem varför näringsriktig mat är viktigt för att må bra och för att kunna klar sig i samhället utan återgång till kriminalitet.

Förväntat resultat: Skapa en metod för kommunikation i livsstilsfrågor som vidgar föreningens verksamhet och som underlättar och förbättrar medlemmarnas möjligheter att delta i samhällslivet och att komma tillbaka till sysselsättning. Samt att ge ut en kokbok och påverka kriminalvården att fastställa en kostpolicy enligt de riktlinjer föreningen satt upp. I den mån projektet lyckas kommer verksamheten att fortsätta vid Tjärhovsgatan och då personer hämtas vid frigivning. Detta som ett led i att öka livskvaliteten och anpassningen till samhället. Att lära män laga näringsriktig mat är en del i föreningens strävan efter jämlikhet och bättre kosthållning för alla medför bättre hälsa och en jämlikare hälsa.

Förvaltningens synpunkter

Projektet ligger inom prioriterade områden för levnadsvanor. Det kan ses som informationsinsatser/utbildning av nyckelgrupp vilket omfattas av folkhälsoanslagets riktlinjer. Det vetenskapliga värdet av den provtagning av femton personer som ska göras för att mäta biokemiska förändringar kan ifrågasättas. Förvaltningen föreslår bifall till 450 000 kronor för 2011. Medel ges inte för mätning av biokemiska förändringar.

2.4

840 tkr HSN 1009-0944

Analys av folkhälsoenkätens äldredel och spridning av resultaten
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum

Sökta medel: 840 000 kronor för 2011; 567 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Bevilja 840 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Syftet är att ge underlag för prioriteringar av folkhälsoinsatser riktade till personer 65 år och äldre i Stockholms län. Målet är att folkhälsoarbetet ska baseras på välgrundad kunskap om hälsosituation och hälsorisker och skillnader mellan olika grupper (kön, åldrar, socioekonomiska skillnader mm).

Målgrupp är politiker, chefer, tjänstemän i stabsfunktion i landstinget och kommuner/stadsdelar, folkhälsoplanerare, pensionärsorganisationer, organisationer som bedriver friskvård för äldre m.fl.

Metoden är att bearbeta och analysera data från Landstingets folkhälsoenkät 2010, jämföra med annat relevant material såsom data från SNAC-K och SWEOLD, publicera en äldrefolkhälsorapport samt ordna möten med det nätverk som Centrum för folkhälsa (numera Karolinska institutets folkhälsoakademi) byggt upp med medel från folkhälsoanslaget.

Förväntat resultat är en bättre kunskap om aktuella hälsosituationen bland länets äldre och vilka insatser som kan/bör göras för att skapa förutsättningar för individen för ett hälsosamt åldrande.

Förvaltningens synpunkter

Angeläget och nödvändigt arbete. Folkhälsoenkäten bygger på att insamlade data används för olika angelägna syften av kvalificerade utredare och forskare, såsom föreslås i detta projekt. Förvaltningen föreslår att sökt anslag beviljas.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen äldre och multisjuka.

2.5

750 tkr

HSN 1009-0945

Implementering av pedagogiska verktyg, MI och stöd för det Motiverande samtalet om levnadsvanor
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Centrum för allmänmedicin

Sökta medel: 1 456 000 kronor för 2011; 6 314 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Bevilja 750 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Syftet är att implementera MI som ett verktyg för distriktssköterskor/sjuksköterskor, att sprida Socialstyrelsens riktlinjer för levnadsvanor och att erbjuda handledning och undervisning kring levnadsvanor och motiverande samtal för att därigenom kunna vidmakthålla aktuella faktakunskaper kring levnadsvanor och samtalsmetod i det dagliga arbetet.

Endast en liten andel av distriktssköterskor och sjuksköterskor i Stockholms läns landstings primärvård har kunskaper om MI. Under åren 2009-2010 har cirka 150 av 1200 distriktssköterskor/sjuksköterskor gått MI grundkurs genom riskbruksprojektet.

Mål är att underlätta för distriktssköterskan/ sjuksköterskan i samtalet kring levnadsvanor genom att metoden MI används. Att MI metoden ska bidra till att underlätta förändringsarbetet och frekvensen av ändrade

levnadsvanor till mer hälsosamma sådana. Att metoden ska stödja behandlaren att på ett naturligt sätt ta upp frågor om levnadsvanor i hemmet eller på mottagning.

Projektet omfattar grundkurs tre dagar MI och två dagar utbildning i levnadsvanor. En baslinjeundersökning samt en uppföljande undersökning genomförs. Undersökningen ska ligga till grund för fortsatt implementering och handledning.

Förvaltningens synpunkter

Insatser för att förstärka hälso- och sjukvårdens förebyggande arbete kring levnadsvanor är angelägna. Socialstyrelsens riktlinjer inom området som väntas under 2011 kommer att innebära ökade krav på kompetens för adekvat rådgivning, inte minst hos distriktssköterskorna. Projektet svarar mot ett tydligt behov. Förvaltningen bedömer dock att denna typ av utbildning i huvudsak ligger inom Centrum för allmänmedicins basuppdrag och att den kommer att genomföras enligt detta. Utveckling av material för screening av levnadsvanor bör genomföras som ett eget projekt och kopplat till implementering av socialstyrelsens riktlinjer. Vi föreslår dock bifall till den del projektet som avser metodutveckling och genomförande av handledning. Förvaltningen föreslår bifall till 750 000 kronor som förstärkning till basuppdragets utbildningsinsatser och till utveckling kring handledning.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen psykiatri och missbruk.

2.6

600 tkr

HSN 1009-0952

Första hjälpen i psykisk hälsa - självmordsförebyggande arbete i befolkningen i Rågsved inom ramarna för modellprojektet Noll självmord i Stockholms län
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: NASP/Karolinska institutet och Samhällsmedicinska kliniken, Karolinska universitetssjukhuset Solna
Sökta medel: 600 000 kronor för 2011; 1 200 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Bevilja 600 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Syfte: Noll självmord i Stockholms län.

Dokumenterat behov: Psykisk ohälsa är ett vanligt problem som många inte söker hjälp för. Många människor är inte tillräckligt informerade och kunniga om psykisk ohälsa, hur den yttrar sig och vilken hjälp som finns att få. Psykisk ohälsa är samtidigt ett stigma och skapar utanförskap. Psykisk ohälsa som upptäcks i tid och behandlas riskerar inte att bli kronisk. Återhämtning från psykisk ohälsa är möjlig.

Mål: Att föra ut Första Hjälpen till Psykisk ohälsa till så många som möjligt av dem som är verksamma eller bor i Rågsved.

Målgrupp: 1. Personer som ingår i Rågsveds vårdcentralers nätverk.

2. Befolkningen i Rågsved

Metod: The Mental Health First Aid Training and Research Program (MHFA) på svenska Första hjälpen till psykisk hälsa.

Förväntat resultat: Ökad kunskap och mindre fördomar kring psykisk ohälsa och självmord. Att människor i behov av hjälp söker och får den.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är angeläget och ligger inom prioriterade områden och följer folkhälsoanslagets riktlinjer. Detta projekt kan på ett logiskt sätt utgöra nästa steg utifrån den kunskap som Rågsveds vårdcentral byggt upp inom ramen för "Noll självmord i Stockholms län". Programmet bör därför provas – förutom i de av riksdagen föreslagna länen - även i Rågsved, eftersom personalen vid Rågsveds vårdcentral har visat ett stort intresse för dessa frågor och området är högprioriterat. Vårdpersonalen är väl införd i frågorna och har sedan tidigare ett nätverk och samverkar med skola, stadsdelsförvaltning, psykiatri och invandrarföreningar i området. Det faller därför naturligt att de – som nästa steg - involveras i att föra ut Första Hjälpen till Psykisk ohälsa till så många som möjligt av dem som är verksamma eller bor i Rågsved. Förvaltningen föreslår bifall till 600 000 kronor för år 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

2.7

440 tkr

HSN 1009-0953

Gruppbehandling för patienter med sömnproblem i primärvården

(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Centrum för allmänmedicin

Sökta medel: 447 000 kronor för 2011; 472 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Bevilja 440 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Syftet är att utvärdera om gruppbehandling baserad på metoder från kognitiv beteendeterapi (KBT) utförd av distriktssköterskor är ett effektivt sätt att behandla sömnproblem i primärvården. Syftet är även att utvärdera om sömnmedelsbehovet kan minskas och livskvalitet påverkas positivt.

Långvariga sömnproblem är ett utbrett problem som kan leda till psykisk och fysisk ohälsa. De som söker hjälp gör det när dagtidssymtomen börjar bli besvärande och vänder sig då i första hand till primärvården. Sömnproblem är en av de fem vanligaste orsakerna till patient-läkarkontakt och

till läkemedelsförskrivning på en allmänläkarmottagning. SBU drar slutsatsen att psykologisk behandling har effekt vid sömnproblem både på kort och på lång sikt. Önskvärd praxisförändring vid behandling av sömnproblem är ett ökat utbud av psykologiska behandlingsmetoder, främst KBT.

Projektet ska erbjuda patienter med icke akuta sömnproblem i åldern 18-75 år gruppbehandling baserad på metoder från KBT. Totalt cirka 200 personer i kontrollgrupp och interventionsgrupp omfattas. Distriktsköterskor utbildas i att hålla gruppbehandlingar och får stöd och handledning att implementera detta på sina vårdcentraler i SLL. Förväntat resultat: Att de patienter som erhåller gruppbehandling minskar sina sömnproblem och sitt behov av sömnmedel och upplever förbättrad livskvalitet. Ohälsa kopplat till långvariga sömnproblem skulle kunna förebyggas.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är metodutvecklande och bygger på en pilotstudie som genomfördes med stöd av folkhälsoanslaget 2008-2009. För säkrare evidens och spridning krävs att metoden testas i större skala. Distriktsköterskans möjligheter att arbeta med metoden förutsätter stöd från vårdcentralens ledning. Förvaltningen vill att studien även ska belysa den aspekten. Vi föreslår bifall till 400 000 kronor för 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna.

2.8

87 tkr

HSN 1009-0955

Utbildningsprojektet Neuropsykiatri Södertälje
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Södertälje Sjukhus AB, Verksamhetsområde Kvinnor-Barn
Sökta medel: 87 000 kronor för 2011; 53 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Bevilja 87 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Inom Stockholms södra länsdelar finns en stor andel barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Majoriteten har AD/HD och det är välkänt att effektiv behandling bland annat bygger på utbildning till föräldrar och pedagoger. Utvärderingar visar att tillgängligheten till utbildningar är sämre för de södra länsdelarna på grund av det fysiska avståndet till Stockholm. Projektet syftar till att motverka denna ojämlikhet och etablera lokala utbildningar som ska riktas i) till föräldrar med barn som har diagnos ADHD eller ADD, ii) till den personal dessa barn möter i förskola och skola samt iii) till föräldrar under den tid de står i kö för utredning. Det förväntas att deltagarna efter utbildningen bättre kan stödja barn/elever med AD/HD. Genom att även erbjuda "kö-föräldrar" utbildning kan förhoppningsvis negativa effekter av de långa värdköerna förhindras.

Målet är att metoden efter utvärdering (och positiva resultat) ska integreras i NU/BA-teamets ordinarie verksamhet. Metoden ska även kunna spridas till motsvarande verksamheter inom SLL. NU/BA-teamet som startades 2009 har som mål att etablera länets främsta kunskapscentrum inom neuropsykiatri.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till ansökan. I avvaktan på att förvaltningen har utrett var uppdrag och insatser ska ligga i framtiden vill vi dock att projektet fokuseras till att gälla enbart föräldrautbildning och skola/förskola. Vi föreslår att bevilja 87 000 kronor för 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen psykiatri och missbruk.

2.9

400 tkr HSN 1009-0961

Utvärdering, revidering och spridning av ett utbildningsprogram om våld i nära relationer för distriktssköterskor (flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Centrum för allmänmedicin
Sökta medel: 499 000 kronor för 2011; 514 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Bevilja 400 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Våld mot kvinnor är ett omfattande folkhälsoproblem som berör mer än 100 000 kvinnor och ca 200 000 barn i Sverige varje år. De negativa hälso-konsekvenserna är många och vården saknar i stor utsträckning beredskap att identifiera dessa kvinnor och erbjuda adekvata interventioner.

Syftet med projektet är att utvärdera, revidera och sprida ett specialdesignat utbildningsprogram om våld i nära relationer för primärvården. Den övergripande målsättningen är att våldsutsatta kvinnor som söker vård inom primärvården ska få ett professionellt bemötande så att våldsspiralen kan brytas och en läkningsprocess påbörjas. Genom att målgruppen, distriktssköterskor, genom utbildning erhåller rätt och fortlöpande kompetens kan fler kvinnor identifieras och erbjuds rätt insatser. Programmet lämpar sig även för övrig personal inom öppenvården.

Projektet utgör en del av ett redan påbörjat projekt där utvärdering av utbildningsinterventionen är pågående. Ekonomiska resurser för fortsatt revidering och anpassning av det framtagna utbildningsprogrammet saknas. I sin nuvarande form består det av två delar, en grundläggande del om våld mot kvinnor och en del om hälso- och sjukvårdens ansvar där samverkan ingår som en viktig del. En handledarmanual medföljer för att materialet ska kunna användas i studiecirkelform. Utbildningsprogrammet bör

anpassas till vårdens verklighet och finnas tillgängligt i en kortare form som kan ingå i introduktionen av all personal. Utvärderingen av det ursprungliga utbildningsprogrammet sker genom att en enkät besvarades innan och ett år efter utbildningen. Enkäten är engelsk och validerad för Sverige. Att ta fram en kortare och mer lättillgänglig version av programmet förväntas ge som resultat att fler tillägnar sig kunskapen och omsätter den i mötet med våldsutsatta kvinnor.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är ett led i implementeringen av landstingets handlingsprogram för omhändertagande av våldsutsatta kvinnor. Det faller under prioriterat område hälsofrämjande hälso- och sjukvård. Följsamhet till handlingsplanen innefattas i uppföljning av husläkaruppdraget. Förvaltningen bedömer det som angeläget att utbildningsprogrammet kvalitetssäkras inför fortsatt genomförande. Vi vill särskilt uppmärksamma sökandes ansats att kunskap och medvetenhet om frågorna måste finnas i alla personalgrupper. Utbildningen bör därför vända sig till och utvärderas för fler grupper utöver distriktssköterskor. Vi föreslår bifall till 400 000 kronor för 2011. I projektet ska ingå produktion av utbildningsprogrammet i skriftlig form.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

2.10

300 tkr

HSN 1009-0965

På lika villkor. Delaktighet och fritid - en väg till ökad jämlikhet i hälsa för personer med funktionsnedsättning
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Handikapp & Habilitering

Sökta medel: 789 000 kronor för 2011; 1 986 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Bevilja 300 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Syftet är att öka habiliteringspersonalens kunskap om hälsa och ohälsa relaterat till delaktighet för målgruppen människor med funktionsnedsättning och att utveckla, implementera samt efter evaluering sprida metod för lokal samverkan med syfte att främja delaktighet på samhälls nivå och påverka hälsoläget. Goda erfarenheter från olika initiativ är vägledande. Målgrupp är barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning boende i kommunerna Danderyd, Lidingö, Täby, Vallentuna, Vaxholm samt Österåker.

Projektet har tre delar:

1. Utbildning med syfte att höja kunskapen om hälsa och delaktighet inom habiliteringens insatser. Seminarier angående hälsa och ohälsa, delaktighet

och jämlikhet i hälsa erbjuds habiliteringspersonal på Habiliteringscenter Täby Barn och Ung/Vux.

2. Bygga ett tvärsektorielt nätverk av aktörer från kommun, landsting, privat samt ideell sektor. Nätverket arbetar lokalt för ökad delaktigheten, koordination av tillgängliga fritidsaktiviteter, uppmärksamma intressen från målgruppen samt sprida information.

3. Introduktion av individuellt stöd, "coachning", till ökad aktivitet på fritiden av två lokala coacher. Efter utbildning i motiverande samtal verkar de på individnivå och utgör en bro mellan habiliteringens brukare och aktiviteter i samhället.

Förvaltningens synpunkter

Projektet innebär att habiliteringen på Täby habiliteringscenter även ska erbjuda hälsofrämjande insatser, vilket är positivt för brukarna. Att bygga tvärsektoriella nätverk och coacha till ökad aktivitet bedöms ingå i ordinarie verksamhet och kan inte finansieras med folkhälsoanslag. Förvaltningen föreslår dock ett bidrag på 300 000 kronor i bidrag för utbildning och seminarier för 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna.

2.11

730 tkr HSN 1009-0968

Utveckling och testning av ett webbaserat MHFA-utbildningsprogram för att minska självmord och psykiskt ohälsa i SLL (ettårigt projekt 2011)

Sökande: Karolinska institutet, NASP

Sökta medel: 730 000 kronor för 2011

Förslag att: **Bevilja 730 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

Enligt proposition SOU 2010:31, delbetänkande av självmordspreventivutredningen föreslås NASP att genomföra ett pilotförsök av det australienska programmet Mental Health First Aid (MHFA) efter anpassning till svenska förhållande. Utbildningsprogrammet har prövats och utvärderats i 13 länder med positivt resultat. Målet med det 12 timmar långa programmet är att ge kursdeltagarna beredskap att kunna upptäcka psykisk ohälsa, främja återhämtning till en god psykisk hälsa, stödja personens egna resurser och vid behov uppmuntra den drabbade individen till att uppsöka rätt hjälp. SLL ingår inte i pilotförsöket.

NASP möter stor efterfrågan på MHFA utbildningen från aktörer inom SLL. I många fall har inte dessa yrkesverksamma aktörer möjligheten att genomgå en 12 timmars utbildning under arbetstid (och därmed utebli från arbetet i 2 dagar). Projektet ska därför utveckla och testa ett webbaserat

inlärningsystem om MHFA-utbildningsprogrammet som kan möjliggöra en snabbare och mer flexibel möjlighet att nå flera värdefulla aktörer som inte kan delta i en fullängdsutbildning.

Webb-modulen kan också bidra till en mer effektiv kvalitetsövervakning av MHFA-instruktörerna och vara en kommunikationskanal mellan instruktörer och NASP:s Training Team. Webb sidan skulle också sprida och klargöra för allmänheten, utbildningens syfte och mål.

Den testade och fungerande webbsidan kommer att spridas via webben, samt i utskrivna rapporter via redan etablerade kommunikationskanaler till relevanta aktörer.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på ansökan om webbaserad självmordsprevention och anser att det ligger inom prioriterade områden. Eftersom NASP får ett stort antal beställningar från olika aktörer inom SLL angående MHFA-utbildning vill man därför utveckla och testa ett webbaserat inlärnings-system för vårdpersonal som ska möjliggöra en snabbare och mer flexibel möjlighet att nå även de värdefulla aktörer som är beredda och villiga men inte kan delta i en hel MHFA-utbildning (12 timmar/ 2 dagar). Ett fullt fungerande webbaserad MHFA-utbildning bedöms kunna leda till en snabbare ökning av antalet personer inom SLL som har beredskap och kunskap att hjälpa självmordsnära personer som drabbats av psykisk ohälsa. Förvaltningen föreslår att bevilja bidrag om 730 000 kronor för 2011.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för psykiatri och missbruk.

2.12

161 tkr

HSN 1009-0978

Filmprojekt Versus: Utbildningsfilm om Mobbning av överviktiga ungdomar på höstadiet och gymnasiet.

(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Överviktigas Riksförbund i Stockholms län
Sökta medel: 161 000 kronor för 2011; 0 kronor för övriga år
Förslag att: **Bevilja 161 000 kronor för 2011**

Projektbeskrivning

"Jag skall tacka dig från himlen sedan". Ett ungdomsprojekt som handlar om mobbning av överviktiga ungdomar i högstadiet och gymnasiet. Det är en 35 minuters spelfilm med manus sammanställt av en grupp ungdomar som själva varit med om mobbning. Filmen deltog i WorldMediaFestival i Hamburg 2010 och vann ett InterMediaGlobe i tävlingskategorin Education. Se www.projektversus.nu.

Filmen visas ute i skolorna tillsammans med två ungdomar som själva har upplevt en liknande situation och har gått igenom utbildning för att kunna presentera och hantera en dialog. Förutsättningen för att kunna nå ut med budskapet att det pågår hård mobbning mot ungdomar med överviktsproblematik och att detta måste stoppas är ganska små grupper, inte en visning för hela skolan. Ungdomarna som tar på sig detta uppdrag får en mindre ersättning (idag 400 kr per visning och person plus soc.avg.). För uppföljning av visningarna finns en hemsida riktad mot ungdomar.

Hela verksamheten baserar sig på kunskapsutvecklande information där man kombinerar en spelfilm som skapats tillsammans med ungdomarna själva och deras egen presentation och diskussion kring innehållet i filmen. Målgrupper är ungdomar på högstadium och gymnasium men också lärare, vårdpersonal, idrottshandledare, familjemedlemmar och närstående. Det berör också ansvariga på kommun och socialtjänsten som kommer i kontakt med sådana här saker, men troligen aldrig får chans att se och diskutera en så här egenupplevd historia. Filmen är uppbyggd av tre verkliga skeenden som har smälts samman till denna film.

Förvaltningens synpunkter

Projektet ligger inom prioriterade områden och följer folkhälsoanslagets riktlinjer gällande informationsinsatser för nyckelgrupper, i det här fallet lärare och elever. Vi tror att metoden att ungdomar som själva upplevt en liknande situation som filmen visar samt att de fått utbildning i att presentera och hantera en dialog är en viktig del i förutsättningen för att nå ut med budskapet och kunna förändra attityder. Vi föreslår finansiering enligt ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen barn och unga.

3. Förslag till avslag

- 0 tkr**   **3.1**
HSN 1008-0916
Livsstil och hälsa med fokus på stresshantering, sömn, fysisk aktivitet och ett hälsobefrämjande tänkande bland elever, föräldrar och personal på Katarina Norra skola
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Katarina norra skola
Sökta medel: 450 000 kronor för 2011; 1 200 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet med detta projekt är att skapa en större medvetenhet hos våra elever att en sund livsstil är nyckeln till ett bättre och rikare liv. Att varje individ måste ta ansvar för sitt liv och sin livsstil. Vi står alla inför val och det är viktigt att hjälpa våra barn och unga att göra kloka val. För att lyckas med detta behöver vi utöka skolans kompetenser och satsa extra mycket på hälsa och livsstilsfrågor. För att lyckas är det nödvändigt att ta med så många vuxna som möjligt som finns kring våra barn och ungdomar. De gör som vi gör och inte som vi säger därför vill vi satsa på fortbildning och information även för de vuxna. Vi hoppas att vi efter tre år ska märka en större medvetenhet kring valet av livsstil. Att stressen bland våra elever ska ha minskat, att den fysiska aktiviteten har ökat, att sjukfrånvaron har minskat, att personalen upplever att skolan bedriver ett aktivt friskvårdsarbete.

Förvaltningens synpunkter

Skolan har en viktig uppgift att bidra till grundläggande av goda levnadsvanor och livsstil. Projektets arbetsområde är därför angeläget men innefattas inte i folkhälsoanslagets prioriteringar. Förvaltningen anser att insatserna är av den karaktär som ska ingå i normal verksamhetsutveckling och personalvård. Vi föreslår att ansökan avslås.

- 0 tkr**   **3.2**
HSN 1008-0917
Offentlig spirometritestning med uppföljning i syfte att sprida kunskap om astma och KOL och rökningens betydelse
(ettårigt projekt 2011)

Sökande: Karolinska institutet, Centrum för allergiforskning och IMM
Sökta medel: 412 000 kronor för 2011
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL) är en kronisk, långsamt progressiv lungsjukdom som drabbar stora grupper av människor. WHO beräknar att

dödligheten i KOL kommer att stiga och vara världens tredje största dödsorsak år 2020.

I syfte att höja medvetenheten om lungsjukdomar som KOL och astma har 2010 deklarerats som *Year of the Lung* där man initierat en världsspirometridag den 14 oktober. Stockholm deltar med ett event på Centralstationen där vi kommer att utföra spirometrier under två dagar (14-15 oktober). Ett liknande event genomfördes 2007 då drygt 2800 personer undersöktes. Endast 22% av rökare över 45 år hade tidigare genomfört spirometri, vilket kan tyda på brister i tillämpningen av rådande riktlinjer.

Syftet med denna studie är att sammanställa resultaten från eventet 2010, inklusive uppföljning av individer med nedsatt lungfunktion, och sprida kunskaperna såväl regionalt som nationellt. Då den allmänna kännedomen om KOL är relativt låg är den främsta målgruppen allmänheten men även politiker och anställda inom vård och omsorg. Ett av målen är att belysa vikten av att göra spirometrier inom primärvården i syfte att ställa tidig diagnos.

Förvaltningens synpunkter

Projektet har inte med den design som valts förutsättningar att nå de syften som anges i ansökan på ett kostnadseffektivt och tillförlitligt sätt. Det finns alltför stor osäkerhet kring hur många personer med nedsatt lungfunktion som faktiskt kommer att fångas upp på centralen, hur många som sedan söker sig till vårdcentral och hur många vårdcentraler som faktiskt kommer att delta i undersökningen. Förvaltningen föreslår därför avslag.

3.3

0 tkr

HSN 1009-0940

Förundersökning av första hjälpen i psykisk hälsa

(ettårigt projekt 2011)

Sökande: Karolinska institutet, NASP

Sökta medel: 285 000 kronor för 2011

Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Enligt proposition SOU 2010:31, delbetänkande av självmordspreventivutredningen föreslås NASP att genomföra ett pilotförsök med anknytning till Första Hjälpen programmet som bygger på det australiensiska programmet Mental Health First Aid Training and Research Program (MHFA). Utbildningsprogrammet har prövats och utvärderats i 13 olika länder med positivt resultat när det gäller förbättrad förmåga att upptäcka och stödja personer som lider av psykisk ohälsa. Enligt delbetänkandet föreslås Pilotförsöket att genomföras i antingen i Västerbottenregionen eller i Västra Götalands region. SLL ingår inte i förslagen.

Syftet med föreliggande projekt är att genomföra en förstudie inom SLL riktat till en redan befintlig grupp inom olika verksamheter. Projektet som förkortas till SPIS initierades av Storstockholms brandförsvaret i syfte att utreda möjligheterna och förutsättningarna för hur Storstockholms brandförsvaret skulle kunna arbeta mer samhällseffektivt mot suicid i samverkan med polismyndigheten, räddningstjänsten, SOS-alarm, den allmänna sjukvården samt NASP.

Målet är att genomföra tre utbildningar med direkt tillämpning av Första hjälpen -programmet inom SPIS- gruppen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att området är viktigt. NASP genomför på uppdrag av socialdepartementet ett pilotförsök med utbildningsprogrammet MHFA i Västerbotten, Västra Götaland och Uppsala. Vi finner inga synnerliga skäl att utvidga pilotprojektet med medel från folkhälsoanslaget och föreslår avslag på ansökan.

3.4

0 tkr

HSN 1009-0942

Fallskador bland äldre. Samspel mellan levnadsmiljö och hälsostatus

(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 1 075 000 kronor för 2011; 668 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Fallskador utgör ett stort hälsoproblem bland äldre i Stockholms län. För både allmänna och riktade förebyggande insatser saknas det kunskapsunderlag om i vilken utsträckning fallskadors fördelning och mönster ser ut i olika delar av länet samt hur denna fördelning påverkas av äldres levnadsmiljö och hälsa enskilt och i samverkan.

Föreliggande projekt kombinerar tre typer av registerbaserade studier:

- 1) Områdesbaserade studier som kartlägger levnadsmiljöns sociala och fysiska egenskapers betydelse för fallskaderisker bland äldre.
- 2) Individbaserade studier som dokumenterar förekomsten och mönstret av sjukdom och medicinering bland skadade och dödade till följd av fallskador. I dessa analyser tas hänsyn till äldres kön, civilstånd, födelseort och boendeform.
- 3) Flernivåanalyser som dokumenterar hur levnadsmiljö och äldres hälsa, var för sig och i samverkan, påverkar risken för fallskador.

Stockholms län har stora geografiska variationer i både miljö och levnadsförhållanden. Projektet kommer att belysa om och hur sådana variationer påverkar förekomsten av fallskador hos äldre.

Projektet kommer att belysa ett antal mekanismer och riskfaktorer bakom fallskador bland äldre, utifrån levnadsmiljöns betydelse för risken att skadas. Dessa resultat kommer att kunna användas för befolkningsinriktat samt riktat preventivt arbete.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att området är viktigt men erfar att det i dagsläget finns en omfattande kartläggning kring fallolyckor och fallskador i Sverige. Man har också identifierat riskmiljöer, riskgrupper och individer för fallolyckor och fallskador. Det finns rekommendationer för förebyggande insatser och riktlinjer som stöd för hälso- och sjukvårdspersonal i det praktiska vardagsarbetet för fallprevention inom SLL. *Regionalt vårdprogram fallprevention Stockholms läns landsting 2008* innehåller bl.a. definitioner av fall och fallskador och beskriver också aktuellt kunskapsläge gällande riskfaktorer och effektiv fallprevention, träning och träningsprogram. Vårdprogrammet lyfter även fram behovet av fortsatt forskning kring intervention och implementering inom området. Föreliggande ansökan är dock inte av den karaktären. Förvaltningen föreslår avslag till ansökan.

3.5

0 tkr

HSN 1009-0943

Sjukgymnasten i folkhälsoarbetet - hälsofrämjande fysisk aktivitet för äldre och personer med funktionsnedsättning ökar delaktighet och jämlikhet
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: FYSSforum Stockholm AB

Sökta medel: 204 000 kronor för 2011; 432 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Projektets syfte är att utveckla och utvärdera en arbetsmodell med ökad tillgänglighet till hälsofrämjande fysisk aktivitet för äldre och personer med funktionsnedsättning. Målet är att öka tillgängligheten till hälsofrämjande fysisk aktivitet för äldre och personer med funktionsnedsättning och därigenom bidra till ökad delaktighet och jämlikhet. Målgruppen är äldre och personer med funktionsnedsättning som har svårt att hitta lämpliga aktiviteter i det ordinarie träningsutbudet i samhället.

Insatserna ska ske utifrån ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv, för att motverka vårdberoende och stötta individens egenansvar. Arbetet innefattar såväl primär- som sekundärpreventiva åtgärder. Förslag på olika typer av aktiviteter:

- Utveckla samverkan mellan vårdcentral, sjukgymnastik/rehab, friskvård och arbetsliv
- Kartlägga behovet av insatser hos målgruppen
- Utveckla anpassade friskvårdsaktiviteter för äldre samt personer med funktionsnedsättning
- Utveckla utvärderingsrutiner; använda resultatmått, kontinuerlig uppföljning och utvärdering
- Utveckla användandet av FYSS och FaR (fysisk aktivitet på recept)
- Nätverka med övriga aktörer, privata, kommun, landsting, patientorganisationer m.fl.
- Sprida kunskap genom föreläsningar, kurser, work-shops m.m. till olika nyckelaktörer

Träning anpassad till olika typer av funktionsnedsättning är en bristvara. Projektets arbete förväntas svara på hur livskvalitet och andra faktorer påverkas för målgruppen efter en träningsperiod. Tillgängligheten till och utbudet av aktiviteter för målgruppen förväntas öka och därmed blir möjligheten att utöva träning mer jämlik, delaktigheten i samhället ökar.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är angeläget, genomtänkt och har en viktigt målgrupp. Folkhälsoanslag kan dock inte utgå för behandlande verksamhet. Projektet föreslås avslag.

3.6

0 tkr

HSN 1009-0946

Psykosomatik i fokus - primärvårdens arbete med unga vuxnas psykosomatiska besvär

(ettårigt projekt 2011)

Sökande: Karolinska institutets folkhälsoakademi, avdelningen för tillämpat folkhälsoarbete

Sökta medel: 502 000 kronor för 2011

Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att genom en litteraturstudie inventera vilka metoder som används inom primärvården nationellt och internationellt för att fånga upp och hjälpa unga vuxna (18-30 år) som söker sig med psykosomatiskt betingad ohälsa. Särskilt intressant är att finna arbetssätt som har implementerats i vardagspraxis, inte är alltför resurskrävande och som är långsiktigt hållbara. Målet är att få fram ett kunskapsunderlag som kan användas för att förbättra hanteringen av unga vuxnas psykosomatiska besvär inom primärvården, i synnerhet vid vårdcentralerna, och åstadkomma en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Resultaten från litteratursökningen ska beskrivas i en rapport. Ett förslag ska läggas fram avseende hur arbetet i förhållande till unga vuxnas psykosomatiska besvär skulle kunna bedrivas inom ramen för i synnerhet vårdcentralernas arbete. En förhoppning är att denna sammanställning kan ligga en grund för fortsatta diskussioner, framtagandet av en handlingsplan och ett förbättrat omhändertagande av målgruppen.

Förvaltningens synpunkter

Projektet ligger inom prioriterat område, men förvaltningen bedömer att mycket är redan känd kunskap. Studien är inte heller specifik för Stockholms län utan har snarare generellt nationellt intresse och bör finansieras på annat sätt än genom folkhälsoanslaget. Vi föreslår avslag för ansökan.

3.7

0 tkr

HSN 1009-0947

Motiverande samtal - en väg till sexuell hälsa hos yngre män i riskzonen för STI? En prospektiv kontrollerad studie
(flerårigt projekt 2011 - 2014)

Sökande: Karolinska universitetssjukhuset, Kuratorskliniken
Sökta medel: 715 000 kronor för 2011; 1 557 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Huvudsyfte är att vidareutveckla metoden motiverande samtal (MI) för behandling av yngre män som utsätter sig själva och andra för sexuella risker genom oskyddade sexuella kontakter. Målet är att finna redskap för att minska sexuell ohälsa och öka ansvarstagandet hos män med STI. Målgrupp är en konsekutiv serie av 300 män (20-30 år) med diagnos på sexuellt överförd infektion.

Projektet ska utveckla metoden motiverande samtal till att fokusera patientens sexualitet: såväl vanor som attityder. Primära utfallsvariabler är ändring i sexualvanor och attityder samt användning av kondom. Efter initial läkar-/sjuksköterskekontakt randomiseras patienter till: a) MI intervention (2x45 min, 2 v intervall), uppföljning efter 2 och 6 månader; alternativt b) avvaktan/uppföljning 2 månader senare (MI kan därefter ske) och uppföljning efter 6 månader. Validerade enkäter används. Därtill valideras nytt svenskt instrument för sexuellt risktagande och effekterna av lågintensitetsbehandling utvärderas.

Förväntat resultat: interventionen leder till minskat sexuellt riskbeteende. Låg terapiintensitet kan användas för yngre män med olika grader av riskbenägenhet.

Förvaltningens synpunkter

Projektet faller inom det prioriterade området hälsosam sexualitet och är en metodutveckling. Förvaltningen bedömer dock att insatsen främst rör behandling, som inte omfattas av folkhälsoanslaget. Vi erfar även att erfarenheter från en liknande studie som har genomförts i Västerbotten kommer att publiceras inom kort. Mot den bakgrunden förslås avslag.

0 tkr   **3.8**
HSN 1009-0949
Effekt av strukturerad fysisk träning på kognitiv funktion efter
förstagångspsykos
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Intresseföreningen MellanMålet
Sökta medel: 1 886 000 kronor för 2011; 1 570 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Schizofreni är en ofta långdragen sjukdom som kan medföra svåra funktionshinder. Sjukdomen drabbar kvinnor och män i samma utsträckning, män insjuknar något tidigare än kvinnor och genomsnittsåldern vid insjuknandet är 25-år. Fysisk träning har positiva effekter, men välkontrollerade studier saknas. Vi avser att studera hur strukturerad fysisk träning påverkar kognitiva funktioner och övriga kliniska symptom, livskvalitet, metabola parametrar, kondition samt rehabilitering/återgång till arbete eller studier hos patienter efter en förstagångspsykos.

Målsättningen är att under 12 månader inkludera konsekutiva fall av förstagångspsykos på ett upptagningsområde av cirka 800,000 personer (Stockholms Norra Psykiatri, Prima vuxenpsykiatri och Psykiatri Nordväst). Samtliga patienter som vill delta i studien kommer att erbjudas strukturerad arbetsinriktad rehabilitering. Hälften av patienterna randomiseras dessutom till strukturerad fysisk träning (30 minuter 3 gånger per vecka i 3 månader (träningsperiod) och utgör försöksgrupp.

Förvaltningens synpunkter

Projektet syftar till rehabilitering och behandling och hänvisar till FYSS och FaR. Enligt de regler som gäller för folkhälsoanslaget utgår inte bidrag för denna typ av verksamhet. Vi föreslår att projektet avslås.

0 tkr   **3.9**
HSN 1009-0950
Utveckling av nätbaserad utbildning för yrkesverksamma i länet - ett stöd för att främja goda levnadsvanor
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Karolinska institutet/KFA
Sökta medel: 250 000 kronor för 2011; 175 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att genom nätbaserade kurser erbjuda yrkesverksamma stöd i arbetet med att främja goda levnadsvanor hos befolkningen i länet. Projektet ska utveckla, planera, genomföra och följa upp två nätbaserade kurser i "Främjande av goda levnadsvanor - hälsokommunikation från teori till praktik", för ca 20 deltagare/kurs, och att analysera hinder och möjligheter för att i framtiden erbjuda fler nätbaserade utbildningar inom ramen för KFAs utbildningsverksamhet. Målgrupp är yrkesverksamma som har svårt att vara borta från arbetsplatsen och delta i ordinarie kurser, inom Hälso- och sjukvården och även inom andra verksamheter i länet som arbetar med att främja goda levnadsvanor.

Metod: Pedagogisk och teknisk utveckling av kursutbud inom ordinarie uppdragsutbildning inom KFA i Lärplattformen PingPong, där kursdeltagarna arbetar över Internet mot Karolinska institutets webbplats. Insatsen förväntas leda till att fler yrkesverksamma vidareutbildar sig inom området främjande av goda levnadsvanor och att kursens upplägg stimulerar deltagarna till kommunikation och erfarenhetsutbyte, så att detta leder till ett ökat lärande

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att idén är intressant men bedömer att insatsen i allt väsentligt innefattas i uppdragen till KFA – utbildningsverksamheten - och föreslår därför att ansökan avslås.

0 tkr   **3.10**
HSN 1009-0951
Rökfria operationer med telefonrökslutarstöd – samverkan mellan klinik och folkhälsa
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Samhällsmedicinska kliniken, Karolinska, Solna
Sökta medel: 728 000 kronor för 2011; 1 495 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syfte är att i samverkan med opererande specialiteter skapa rutiner för rökavvänjning via telefon (Sluta-Röka-Linjen – SRL) för rökande patienter som ska genomgå planerade operationer och därmed minska risken för komplikationer.

Mål: Projektet ska skapa rutiner för att erbjuda rökslutarhjälp via SRL, genomföra rökavvänjning, dokumentera och återrapportera.

Förväntat resultat: Mer än 50% slutar röka eller minskar 2 månader kring operationen och 30% kommer att bli bestående rökfria.

Uppföljning och utvärdering: SRL har rutiner för uppföljning och utvärdering.

Organisering: Projektet använder befintlig infrastruktur.

Vidmakthållande och annan tillämpning: Organisationen är dokumenterat stabil och öppen för tillämpningar för andra patientgrupper.

Jämlikhet och jämställdhet: SRL:s kunder utgörs till 2/3 av kvinnor med en jämn social fördelning.

Förvaltningens synpunkter

Den samhällsmedicinska kliniken har redan ett avtal i vilket ingår att kliniken skall driva SRL. Förvaltningen bedömer att projektet är normal verksamhetsutveckling som ska rymmas inom befintligt uppdrag och föreslår avslag till ansökan.

3.11

0 tkr

HSN 1009-0954

"Tänk Om" en kurs om livsstilens betydelse för hälsan

(flerårigt projekt 2011 – 2014)

Sökande: Hälsoenheten Södertälje

Sökta medel: 1 013 715 kronor för 2011; 3 041 145 kronor för övriga år

Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla "Tänk Om"-kursen som metod att höja kunskapsnivån om livsstilens betydelse för god hälsa, att fler individer påbörjar långsiktig beteendeförändring.

Målgrupp:

1. Personer med fetma som överväger/genomfört fetmakirurgi.
2. Personer inom Öppenvårdspsykiatri
3. Personer från samverkanspartners som Arbetsmarknadsenheten och primärvården.

Målet är en ökad andel personer inom ovanstående målgrupper som höjt kunskapsnivån, fått ökad insikt och genomfört en livsstilsförändring.

Metod: Föreläsningar med faktakunskap om hur livsstilen påverkar den egna hälsan. Konditionstest erbjuds initialt som motivationsfaktor och objektiva mått på individens kondition, FaR skrivs, med uppföljning efter 6 månader. Individuella motiverande samtal erbjuds efter föreläsningarna för att utforska ambivalens och stärka individens motivation till att göra en livsstilsförändring. Fortsatt behandling erbjuds inom ramen för Hälsoenhetens ordinarie verksamhet.

Förväntat resultat: Att genomföra 6 kurser Tänk Om under 2011, under hösten startas uppföljningsträffar för opererade patienter.

Förvaltningens synpunkter

Projektet syftar till att erbjuda patienter med sjukdomar där livsstil har stor betydelse för prognosen hjälp till och vidmakthållande av livsstilsförändringar. Att arbeta med dessa målgrupper är angeläget. Vi finner dock att de insatser som planeras i projektet till största delen ingår i Hälsoenhetens uppdrag. Det beskrivna projektet är inte metodutvecklande eller annan typ av verksamhet som omfattas av folkhälsoanslaget. Förvaltningen föreslår att ansökan avslås.

3.12

0 tkr

HSN 1009-0956

Forskningsprojekt kring utveckling av brukarstöd i form av studiecirkel för personer som har gjort/funderar/står på väntelista för överviktskirurgi
(flerårigt projekt 2011 – 2013)

Sökande: Överviktigas Riksförbund i Stockholms län
Sökta medel: 592 000 kronor för 2011; 1 238 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla psykosocialt stöd i form av brukarcirkel runt överviktskirurgi. Projektet ska leda till en brukarstyrd verksamhet inriktad på delaktighet och psykosocial balans för att öka självkänsla, självbestämmande och social handlingsförmåga. Detta kopplat till vetenskaplig forskning med utvärdering av projektet enligt krav på evidens. Målgrupp är personer som har genomgått/funderar/står på väntelista för operation.

Projektet är ett utvecklingsarbete i nära samarbete med, men fristående från, specialistvården och med koppling till pågående forskning inom folkhälsa eller socialvetenskap. Tanken är att överföra pågående forskning inom psykiatri och stressområdet till överviktsområdet. Erfarenhet och kunskap hämtas från andra brukarorganisationer. Arbetet baseras på vetenskapliga teorier t.ex. återhämtning, känsla av sammanhang och empowerment, allt utifrån ett brukarperspektiv. Projektet beräknas pågå i tre år.

Förväntat resultat: Fungerande brukarcirklar i landstingets större orter i nära samarbete med specialistvården. Målgrupp kan expandera utanför överviktsoperation. Därtill utvärderingsmaterial som kan ligga till grund för fortsatt forskning.

Förvaltningens synpunkter

Projektet fokuserar på ett område som är delvis förbiset och som bör kunna utvecklas. Förvaltningen bedömer dock att de insatser som planeras i projektet till större del är behandling och rehabilitering vilket inte omfattas av folkhälsoanslaget. Vi föreslår avslag för ansökan.

3.13

0 tkr

HSN 1009-0957

Inventering av effekten av att väga och mäta längd och midjemått hos patienter enligt Handlingsprogrammet mot övervikt och fetma 2010

(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Centrum för allmänmedicin
Sökta medel: 502 640 kronor för 2011; 709 240 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att ta fram ett kunskapsunderlag för att se om mätning av vikt och längd samt midjemått är en effektiv metod att använda i en hälsofrämjande hälso- och sjukvård. Målet är att rekrytera ett antal distriktssköterskor/sjuksköterskor som arbetar inom primärvården i Stockholms läns landsting och randomisera dem till att antingen väga alla patienter - enligt handlingsprogrammet övervikt och fetma - eller att enbart väga de patienter som man väger enligt dagens rutiner.

Målgruppen är distriktssköterskor/sjuksköterskor som jobbar inom primärvården, jämnt fördelade över länet. Rekryteringen sker med hjälp från Centrum för allmänmedicin.

Metoden som används är en randomiserad kontrollerad studie.

Förväntat resultat är att det ger en positiv effekt att väga och mäta patienter vartannat år enligt handlingsprogrammet mot övervikt och fetma 2010. Det vill säga att patienterna inte går upp i vikt alternativt erbjuds hjälp med en minskning av 5- 10 % av deras vikt.

Förvaltningens synpunkter

Det saknas systematiska studier av den preventiva effekten av att uppmärksamma vikten och följa den över tid. Trots detta rekommenderas vägning i de flesta internationella riktlinjer liksom i Handlingsprogrammet övervikt och fetma 2010-2013. Implementering av handlingsprogrammet har just startat. En studie av detta slag i samband med implementeringen

riskerar att skapa förvirring för vårdgivarna huruvida de ska väga patienter eller inte. Förvaltningen föreslår därför avslag till ansökan.

- 3.14**
0 tkr HSN 1009-0958
Dialog: Uppfostran - ett teaterprojekt för att lyfta barnens perspektiv i föräldrastödsutvecklingen och därigenom stärka dialogen mellan barn och vuxna/föräldrar
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Unga Klara
Sökta medel: 996 000 kronor för 2011; 2 492 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Under tre år kommer Unga Klara fokusera på frågan om uppfostran. Unga Klara är en undersökande teater med barnperspektiv. Barn, unga och föräldrar involveras i den konstnärliga processen på temat uppfostran. Projektet Dialog: Uppfostrans övergripande mål är bl.a. att vara en metodutveckling för att via teatern lyfta barns och ungas perspektiv inom föräldrastödsområdet och därigenom stärka den psykiska hälsan för barn, ungdomar och unga vuxna. Projektet genomförs i nära samverkan med två projekt knutna till frågan om föräldrastöd: BRIS, Barnens Rätt I Samhället, projektet BARNPERSPEKTIVET.se, samt ett samverkansprojekt för utveckling av kommunala strategier för föräldrastöd som drivs av Södertälje kommun (KS09/314, med stöd av Folkhälsoinstitutet).

Förväntat resultat: Öka kompetensen hos samverkanspartnerna för hur man kan integrera kultur av hög konstnärlig kvalitet i det hälsofrämjande arbetet samt att med kultur ge samverkanspartnerna nya verktyg i sitt arbete med föräldrastödsutveckling. Utvärdering sker i samarbete med Avdelningen för tillämpat folkhälsoarbete vid Institutionen för folkhälsovetenskap, Karolinska institutet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen bedömer att projektet berör prioriterade områden men ser det som en punktinsats med små möjligheter till generell spridning och vidmakthållande. Det är dessutom tveksamt om projektets betydelse kan motivera den höga kostnaden. Mot denna bakgrund föreslås avslag.

- 3.15**
0 tkr HSN 1009-0959
Fallprevention hos äldre genom multifaktoriella åtgärder
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Kari Lagerholm
Sökta medel: 500 000 kronor för 2011; 500 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet med projektet är att undersöka om man med multifaktoriella åtgärder kan förebygga fallolyckor hos äldre personer som bor i eget boende. Åtgärderna riktas individuellt då det har visat sig vara mest kostnads-effektivt. Exempel på åtgärder som kan bli aktuella är ökad fysisk aktivitet i vardagen och rådgivning eller hänvisning till andra vårdgivare som kan vara av intresse. En översyn av läkemedel kan behövas i vissa fall. En del personer har behov av kontakt med hemtjänstgruppen, andra med primärvård eller biståndsbedömare.

Sjukgymnast och arbetsterapeut gör hembesök och ansvarar för att genomföra de åtgärder som är aktuella i respektive fall och uppföljning sker efter ett år. En grupp får åtgärder, en kontrollgrupp kommer att finnas. Vi förväntar oss att hembesök med multifaktoriella åtgärder ska visa sig vara kostnadseffektivt för att förebygga fallskador bland äldre hemmaboende personer. Genom att använda en kontrollgrupp kan vi se om åtgärderna som sätts in minskar antalet fall och antalet fallskador. Vi har tänkt använda EQ-5D som utvärdering och även dokumentera antal fall och de skador som dessa givit.

Förvaltningens synpunkter

Området är angeläget och prioriterat men det finns redan mycket kunskap om bakomliggande mekanismers samverkande orsaker bakom fallolyckor och vilka multifaktoriella åtgärder som kan vara effektiva för att förebygga dessa. Metoder som bygger på den typen av kunskap finns framtagna, exempelvis Safe-community konceptet, "Håll dig på benen" m.fl. Inom SLL finns sedan 2008 ett regionalt vårdprogram om fallprevention. En TUFF-utbildning genomförs inom sjukvården (en stor satsning inom områdena trycksår, undernäring och förebyggande av fallskador). Behoven som förvaltningen ser är att man mer konsekvent tillämpar och implementerar de befintliga metoderna. Sökande anger ingen projektansvarig organisation utan tycks vara en privatperson. Medel ur folkhälsoanlaget är enligt riktlinjerna ej tillgängliga för privatpersoner. Vi föreslår att ansökan avslås.

3.16

0 tkr

HSN 1009-0960

Familjens hus med utrymme för BUS

(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: TioHundraförvaltningen, Norrtälje kommun

Sökta medel: 400 000 kronor för 2011; 500 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att ur olika perspektiv kartlägga och värdera synergieffekter av Familjens hus och en samlad lokalisering av alla verksamheter som arbetar med barn, unga och familj. Vi skall under våren 2011 samla två verksamhetsområden som handhar alla verksamheter som har med barn, unga och familj att göra, i nya gemensamma lokaler. Ingående verksamheter är barnmorskemottagning, BVC, logopedier, öppen förskola som också har etablerat arbetssätt ihop med socialtjänsten, ungdomsmottagningen, skolhälsovården och BUP.

Målet är att identifiera grupper i behov av extra stöd och gemensamt över gränser arbeta med dessa med en samlad kompetens och att utöka personalens kompetens om andra verksamheters arbetssätt kring barn unga. Detta för att uppnå en högre kompetens och bättre samarbete och snabbare kunna lotsa familjer och barn till rätt nivå/ställe. Målgrupp är barn, unga, familjer samt medarbetare vid de olika verksamheterna.

Plan för uppföljning: Efter nollmätning - effekt-, process- och resultatutvärdering vid 6, 12, 18 och 24 mån.

Förvaltningens synpunkter

Projektet rör ett angeläget område. Projektplanen är dock bristfällig i sin beskrivning beträffande mål och metod och det går inte att klart bedöma vad som ska studeras eller vilka resultat som kan vara användbara och möjliga att generalisera. Förvaltningen bedömer att projektet i allt väsentligt handlar om normal verksamhetsutveckling, att prioritera i ordinarie verksamhet, vilket ej kan finansieras av folkhälsoanslaget. Därför föreslås avslag på ansökan.

0 tkr
3.17
HSN 1009-0962
Förbättrad kommunikation i patientens vårdnätverk
(flerårigt projekt 2011 - 2014)

Sökande: Karolinska Universitetssjukhuset
Sökta medel: 720 000 kronor för 2011; 2 840 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Vårdöverföringar, när det medicinska ansvaret för en patient förs över mellan vårdenheter vid in- och utskrivning på sjukhus, är en riskfylld del av vården med hög andel avvikelser. Projektets syfte är att skapa kunskap om kroniskt sjuka patienters delaktighet i vårdöverföringar samt genomföra och utvärdera en pilotutbildning för förbättrad samverkan och patient-delaktighet. Kunskapsunderlaget kommer från en prospektiv, kvalitativ intervjustudie med akut inlagda kroniskt sjuka patienter, strategiskt valda

utifrån diagnos, ålder, kön och boende, samt med patienternas vårdgivare inom särskilt boende, primärvård, akutmottagning och akutvårdsavdelning.

Via ett EU-samarbete kommer projektet att få tillgång till ett utbildningskoncept för vårdöverföringar. Detta koncept kompletteras med resultat av intervjustudien för att inkludera aspekter av delaktighet och jämlikhet mellan olika patientgrupper. Projektets aktivitet under första året är fokuserat på kartläggning av befintliga problem, såsom de upplevs av patienter, i vårdkedjan och vårdöverförandet. En pilotutbildning kommer senare att genomföras med läkare och sjuksköterskor i vårdnätverket, och därefter utvärderas. Projektet förväntas ge nya kunskaper för förbättrad samverkan, ökad patientdelaktighet och därmed en mer hälsofrämjande sjukvård.

Förvaltningens synpunkter

Projektet innehåller en omfattande kartläggningsfas. Interventionen skall bland annat baseras på resultaten av denna. Det torde vara rimligt att först belägga vilka problem som förekommer i vårdöverförandet samt att införskaffa information om hur de kan återgårdas, innan interventionsdelen designas. För att den första kartläggningsdelen skall vara motiverad krävs finansiering av efterföljande delar. Dock, gör vi bedömningen att projektet i första hand gäller vård och omsorg och endast i andra hand folkhälsa. Stöd till projektet bör sökas ur andra anslag än folkhälsoanslaget.

3.18

0 tkr

HSN 1009-0964

Min egen berättelse - utbildningsmaterial mot mobbning

(ettårigt projekt 2011)

Sökande: Medborgarskolan Stockholmsregionen

Sökta medel: 520 000 kronor för 2011

Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Projektet bygger på ett tryckt utbildningsmaterial om 40 sidor. Genom att framställa ett material som har en sann novell om mobbning som bas, får lärare och ungdomsledare ett underlag till att hålla en öppen dialog med barn och ungdomar med fokus på mobbningsfrågan. Målet är att bidra till att mobbningen bland barn och ungdomar minskar. Målgrupper är barn, ungdomar, lärare och aktiva ledare inom ungdomsverksamhet.

Genom informationsträffar och personliga möten sprids vetskapen om det nya utbildningsmaterialet. Medborgarskolan kommer att erbjuda färdiga utbildningar men även sälja det nya utbildningsmaterialet som ett verktyg för lärare eller ungdomsledare.

Förväntat resultat: Att sprida kunskap om mobbning ur ett personligt perspektiv som kan bidra till eftertanke och insikt.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det är viktigt att förebygga mobbning i skolor och på andra arbetsplatser eftersom det kan räknas som ett folkhälsoproblem. Det finns dock redan många modeller och program framtagna för hur man effektivt kan arbeta mot mobbning i skolor, varför vi inte ser något direkt skäl att lämna bidrag till ytterligare tryckt utbildningsmaterial. Ansökan föreslås avslag.

0 tkr

3.19

HSN 1009-0966

Individuella strategier för etablering av matvanor

(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 518 010 kronor för 2011; 606 546 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Huvudsyftet är att beskriva strategier hos människor när det gäller hur de etablerat och eventuellt förändrat sina matvanor över tid. Delsyften är att belysa vilka omständigheter som har varit betydelsefulla samt vilken uppfattning de har om mat framförallt med bäring på hälsa. Målet är ett bättre kunskapsunderlag för folkhälsoarbete om hälsosam mat.

Målgrupp är i denna första studie småbarnsföräldrar (barn i åldern 0 - 5 år) såsom varande en betydelsefull grupp av människor i och med att de påverkar sina barns matvanor och därmed även har anledning att tänka över sina egna matvanor.

Metoden är halvstrukturerade intervjuer med män och kvinnor från hög- och låginkomstområden med till en början cirka 20 intervjuer. Mättnadskriteriet avgör hur många fler intervjuer som görs. Maximum beräknas till cirka 35.

Förväntat resultat är att finna och beskriva teman för strategierna och hur de vuxit fram genom intervjupersonernas erfarenheter av måltider och mat genom åren. Därigenom erhålls en bättre kunskap om hur människor tänker om vad som är hälsosam mat.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är välplanerat och ligger inom folkhälsoanslagets prioriterade områden. Kunskapsunderlaget kan bidra till folkhälsoarbetet i framtiden och framför allt om kunskapen om hur personer tänker om vad som är hälsosam mat och på sikt hur budskap om hälsosam mat skall presenteras

för att människor skall ta det till sig. Förvaltningen är således positiv till projektet men finner att det inte kan prioriteras inom ramen för 2011 års anslag och föreslår att ansökan avslås.

0 tkr **3.20**
HSN 1009-0967
Omhändertagande av män utsatta för sexuellt våld
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Riksförbundet för Sexuell Upplysning (RFSU)
Sökta medel: 900 000 kronor för 2011; 2 000 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla och sprida metoder för bemötande, omhändertagande och behandling av män utsatta för sexuella övergrepp, samt bidra till en ökad kännedom om män som offer för sexuella övergrepp. Målgruppen är män utsatta för sexuella övergrepp.

Metoden har en kvalitativ undersökningsansats för att samla in och analysera material kring männens upplevelser och erfarenheter.

Mål för projektår 1 är:

1. att en överblick finns över existerande behandlingsresurser för målgruppen.
2. att en ökad kunskap om vilka behov av bemötande, omhändertagande och behandling som finns hos målgruppen.
3. att en grund för ett organiserat bemötande, omhändertagande och behandling finns inom ramen för RFSU-klinikens arbete.

Det förväntade resultatet är att det inom ramen för projektet ska ha utvecklats metoder för bemötande, omhändertagande och behandling av män utsatta för sexuella övergrepp, samt att de gjorts tillgängliga för andra relevanta mottagningar och organisationer i länet och landet.

Förvaltningens synpunkter

Projektet ligger delvis inom folkhälsoanslagets prioriteringar och rör ett utforskat område. Det är välplanerat och har en genomtänkt plan för spridning av resultat och erfarenheter. Förvaltningen bedömer dock att projektet främst har karaktär av vård och behandling vilket inte omfattas av folkhälsoanslagets riktlinjer. Vi föreslår därför att ansökan avslås.

0 tkr **3.21**
HSN 1009-0969
Stödgrupp för unga vuxna i sorg - att förebygga psykisk ohälsa
(flerårigt projekt 2011 - 2014)

Sökande: Stiftelsen Stockholms sjukhem

Sökta medel: 963 000 kronor för 2011; 3 045 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att främja unga vuxnas psykiska hälsa och sociala utveckling samt undersöka effekten av en stödgrupp. Ökningen av den psykiska ohälsan hos unga människor har påtalats i Sverige och unga vuxna som mist en förälder är en riskgrupp för sådan ohälsa. Det finns ett dokumenterat behov av bättre efterlevandestöd, särskilt till målgruppen unga vuxna. Vid Stockholms Sjukhem har en modell för gruppstöd till unga vuxna som mist en förälder utarbetats och kommer nu att utvärderas.

Metod för utvärderingen: Interventionsgrupp + jämförelsegrupp (från akutsjukvård och specialiserad palliativ vård) studeras prospektivt med tre enkäter om förlusten, sorgutveckling och olika aspekter på psykosocialt välbefinnande samt för interventionsgruppen självupplevd nytta. Även kvalitativa intervjuer planeras med unga vuxna och med personal.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att detta är ett område som är viktigt men också ingår i sökandes ordinarie uppdrag som även handlar om att hantera sorgearbetet. Vi erfar även att modellen redan är utarbetad och inte unik. Projektet, som är ett forskningsprojekt, bör därför inte finansieras av folkhälsoanslaget. Vi föreslår avslag.

3.22

0 tkr

HSN 1009-0970

En kartläggning av sociala skillnader i psykisk hälsa bland barn och ungdomar i Stockholms län

(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 929 000 kronor för 2011; 1 061 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Kunskap om hur barns psykiska hälsa och ohälsa skiljer sig åt mellan olika sociala grupper och mellan områden med olika social profil är bristfällig. Det övergripande syftet med projektet är att kartlägga sociala skillnader i psykisk hälsa bland barn och ungdomar i Stockholms län med målet att minska dessa skillnader. Cirka 4000 elever från slumpvis utvalda klasser i årskurs 6 och 9 i Stockholms län erbjuds att svara på ett frågeformulär som består av SDQ (mer inriktad mot ohälsospekter), Kidscreen (mer inriktad mot hälsoaspekter) samt frågor om självskadebeteende och tobak, alkohol och droger. Information om föräldrarnas inkomst, utbildning, socialbidragsmottagande, födelseland, familjekonstellation, kriminalitet samt hälsa hämtas från redan befintliga register. Informationen från denna

kartläggning kan sedan utgöra underlag för att utveckla loka såväl som regionala hälsofrämjande, förebyggande och behandlande insatser i samverkan mellan olika huvudmän och professioner.

Förvaltningens synpunkter

Vi anser att projektet är vällovligt och att syftet är gott. Både inom kommuner och landsting liksom nationellt sker redan kartläggning och analyser där nämnda frågeformulär med sociala skillnader i psykisk hälsa bland barn och ungdomar ingår. Förvaltningen arbetar också för en samordning av enkäter som skickas ut. Vi föreslår således att ansökan avslås.

3.23

0 tkr

HSN 1009-0971

Ont i ryggen: En utvärdering av yoga som träningsmetod för att förebygga ohälsa och främja hälsa relaterat till ryggproblem
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 1 291 000 kronor för 2011; 1 323 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Ont i ryggen drabbar upp till 80 % av alla människor och är ett stort folkhälsoproblem. Fysisk aktivitet/träning som tidig insats och förebyggande av långvarig funktionsnedsättning är inte tillräckligt utprovat. Yoga är en av dessa som saknar evidens rörande kostnader, effektivitet och lämplighet. Syftet med projektet är att undersöka effekterna av olika träningsprogram. Deltagare rekryteras via företagshälsovården, företag och sjukgymnastmottagningar och lottas till yoga, styrketräning eller kontrollgrupp om 60 personer vardera. Interventionen pågår 6 veckor med uppföljning fram till 12 månader. Detta är den första svenska kontrollerade utvärderingen rörande effekter av en yogabaserad träning för ryggbesvär. Projektet kompletteras med en kvalitativ analys av genus- och socioekonomiska aspekter som behandlar uppfattningar om hur yoga kan implementeras som behandlingsmetod. Resultatet förväntas att kunna ge underlag för hur man i samhället kan förebygga ohälsa och sjukfrånvaro för ont i ryggen. Resultaten förväntas även ge kunskaper till den enskilde samhällsmedborgaren om hur denne bäst sköter om sin rygg, s.k. ryggård.

Förvaltningens synpunkter

Generellt en angelägen målgrupp och en väl formulerad ansökan. Verksamheten är dock inriktad på behandlande och rehabiliterande verksamhet, vilket inte stöds av Folkhälsoanslaget. Förvaltningen föreslår att ansökan avslås.

0 tkr   **3.24**
HSN 1009-0972
Allt du behöver veta om kondomer - www.kondomsamtalet.se
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Järva mansmottagning
Sökta medel: 207 000 kronor för 2011; 176 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att öka kunskapen om kondomer och kondomanvändning vilket bidrar till en mer hälsosam sexualitet och minskar antalet fall av STI/hiv samt oönskade graviditeter inom Stockholms läns landsting.

Målet är att utveckla en interaktiv hemsida som ökar kunskapen om kondomer och kondomanvändning hos vårdaktörer och sexuellt aktiva personer. Målgrupp är vårdaktörer som arbetar med att upplysa om kondomer samt alla sexuellt aktiva personer, i synnerhet män.

Den interaktiva hemsidan ska överföra Järva mansmottagnings kliniska metod och ackumulerande kunskap i kondområdgivning till webben. Hemsidan ska översättas till fem språk. Hemsidan utvärderas i tre steg: Utskick av enkäter till vårdaktörer; Web-enkät infogas till hemsidan; Anonym enkät till besökare på STI mottagningar i Stockholm.

Förvaltningens synpunkter

Ökad kondomanvändning är en prioriterad strategi i det förebyggande arbetet mot hiv och STI. Förvaltningen erfar att Smittskyddsinstitutet planerar ett nationellt projekt med kondomskola för professionella på webben. Vi bedömer därför att projektet sannolikt skulle innebära ett visst dubbelarbete och föreslår att ansökan avslås.

0 tkr   **3.25**
HSN 1009-0973
**Kvalitativ studie om implementering av reviderat
handlingsprogram övervikt och fetma i Upplands Väsby och
Sigtuna kommuner**
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 358 000 kronor för 2011; 361 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Syftet är att beskriva och analysera aktörers uppfattningar om nysatsning för implementering av landstingets reviderade handlingsprogram övervikt och fetma i två kommuner i Stockholms län.

Projektet ska redovisa hinder och möjligheter för implementering i samverkan mellan huvudmän för vidmakthållande/institutionalisering av folkhälsoprogram och för jämlikhet i hälsa i lokalsamhället. Målgrupp är politiker och anställda i kommun- och landstingsverksamhet.

Metod: Insamling av data genom kvalitativa, semistrukturerade intervjuer samt dokumentstudier. Analys av data genom kvalitativ innehållsanalys. Studien förväntas ge värdefull kunskap om faktorer av betydelse för implementering, samverkansarbete och institutionalisering av folkhälsoprogram i lokalt folkhälsoarbete. Resultaten kan komma till praktisk användning för hur folkhälsoarbete kan utformas i lokalsamhället för att vara långsiktigt hållbart.

Förvaltningens synpunkter

Ökad kunskap kring hur folkhälsoprogram implementeras i lokalt folkhälsoarbete behövs. Kunskap om implementering av det tidigare Handlingsprogrammet övervikt och fetma 2004 finns, bland annat från de två kommuner som är tänkta att ingå projektet. Implementeringen av det nu reviderade handlingsprogrammet har precis startat och förutsättningarna för implementeringen är helt annorlunda än förra gången. Vi bedömer inte studien som nyskapande. Vi förslår att ansökan avslås.

3.26

0 tkr

HSN 1009-0974

Enkel kartläggning och 5-dagars specialutbildning i Vägledande samspel för etniska minoriteter i föräldragrupp - vikarie, lokal- och tolkkostnader

(flerårigt projekt 2011 - 2014)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 499 000 kronor för 2011; ej angivet kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Föräldravägledning för nyanlända. En modell av metoden Vägledande samspel är utvecklad för att riktas till personal på BVC och i förskolan/skolan som i sitt arbete möter personer från andra kulturer. Vägledande samspel är ett hälsofrämjande resurs- och relationsorienterat program som bygger på att stärka de resurser som finns och fungerar.

Med hjälp av en enkel webbaserad enkät nå länets 450 barnsjuksköterskor för att ställa några kortfattade frågor om förekomst av gruppverksamhet idag, om närvaro för föräldrar med annan än svensk språkbakgrund, samt om intresse och uppfattat behov vad gäller att hålla föräldragrupper på annat språk än svenska genom tolk samt en fråga om huvudsaklig språkbakgrund för spädbarnsföräldrar med annan etnisk bakgrund i det

egna upptagningsområdet, samt om invandringsstatus. Även egen språkbakgrund kan efterfrågas hos de intresserade barnsjuksköterskorna.

Erbjuda 5-dagars specialutbildning i Vägledande samspel för etniska minoriteter (5 x 8=40 timmar) + 24 timmars handledning när föräldragrupp pågår = 56 timmars vikariekostnader. Utbildningen ges inom ramen för uppdrag. Ansökan gäller vikarie, tolk och lokalkostnader.

Förvaltningens synpunkter

Arbetsformer för att arbeta med grupper som har annan etnisk bakgrund behöver utvecklas. Det gäller inte minst utveckling av föräldragrupsverksamheten på BVC i områden med stor andel föräldrar med annan än svensk språkbakgrund. Det är större problem i dessa områden att få F-gruppverksamheten att fungera bra. Dock ska man vara uppmärksam på de problem som de flesta nyanlända befinner sig i, dvs. ett tillstånd av kris med sorg och förluster och därmed svårigheter att tillägna sig kunskapen.

Projektets ansats är bra och ämnet ligger inom prioriterade områden. Ansökan är dock ofullständig, bland annat beträffande budget för kommande tre år. Förvaltningen föreslår att ansökan avslås.

3.27

0 tkr

HSN 1009-0976

HÅLSA VÅLKOMMEN - Reumatisk sjukdom bland utlandsfödda personer: en studie av bemötande i vården.

(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Centrum för allmänmedicin

Sökta medel: 492 000 kronor för 2011; 984 000 kronor för övriga år

Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Projektets syfte är att undersöka patienters och vårdgivares uppfattningar om och upplevelser av vårdmötet och att utveckla och testa metoder och verktyg som underlättar ett vårdmöte av hög kvalitet för personer med reumatisk sjukdom och av utländsk härkomst. Målet är att skapa förutsättningar för att personer med reumatisk sjukdom och av utländsk härkomst i så hög utsträckning som möjligt får tillgång till en hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Målgruppen är vuxna utlandsfödda män och kvinnor mellan 18-80 år med diagnostiserad reumatisk sjukdom som går på regelbunden uppföljning och behandling, samt vårdpersonal inom primär- eller specialistvård.

Delstudie I är en kvalitativ studie vilken undersöker patienters och vårdgivares uppfattningar om och upplevelser av vårdmötet. Det omfattar bland annat fokusgruppdiskussioner och djupintervjuer. Delstudie II är en randomiserad kontrollerad interventionsstudie (RCT) där metoder och

verktyg testas. Delstudie II kommer att utföras dels som en pilotstudie med 10 patienter från varje vårdenhet för att sedan utvärderas, dels som en större studie med ett minimum av 100 patienter.

Det förväntade resultatet av projektet är att generera ny kunskap som ger en djupare förståelse för situationen för utlandsfödda personer med reumatisk sjukdom i mötet med vården. Med ökad förståelse för interaktionen i vårdmötet finns förutsättningar för att utveckla vården i positiv riktning.

Förvaltningens synpunkter

Bra och väl genomarbetad ansökan som för vidare tidigare förvärvade kunskaper och erfarenheter. Projektet gäller en angelägen målgrupp. Det har också fått stöd av Arvsfonden. Kompletterande stöd söks nu för att kunna genomföra hela studien enligt plan. Projektet rör framför allt vård och behandling och kan inte anses ligga inom prioriterade områden för folkhälsoanslaget Förvaltningen föreslår avslag.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna.

3.28

0 tkr

HSN 1009-0979

Filmprojekt I: Utbildningsfilm för barn i låg- och mellanstadiet om att må bra och hålla sig friska i framtiden
(flerårigt projekt 2011 - 2012)

Sökande: Överviktigas Riksförbund i Stockholms län
Sökta medel: 289 000 kronor för 2011; 0 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Filmen "FriskisSpanarna" har framställts för Överviktigas Riksförbund genom ett Arvsfondsprojekt. Syftet med filmen är att ge inspiration till barn på låg- och mellanstadiet att själva hitta sätt att må bra och hålla sig friska i framtiden. FriskisSpanarna kollar in vad som är bra, rolig motion och idrott för barn, utan dagens pressande elitkrav och vad som är bra och näringsrik kost när man är ung och fortfarande växer. Det är en kul, busig och underhållande utbildningsfilm, helt och hållet utan pekpinnar. Allt utifrån perspektivet att alla barn mår bättre av bra matvanor och bra, kuliga tips på lek och motion.

Filmen vänder sig till barn och ungdomar men också till deras föräldrar och andra närstående. Om så önskas så kommer vi att försöka ställa upp med olika typer av stödverksamhet för dessa grupper. Vi inser att vi inte bara kan skicka över en DVD och sedan släppa den utan att vi "måste följa med ända in i klassrummet" för att bryta det motstånd som finns i hela samhället. Vi diskuterar också ett förslag om att utveckla ett material med förslag till olika

aktiviteter som t.ex. hur man lägger upp en Spanings-aktivitet i skolan som i så fall skall medfölja DVD-skivan. Premiären väntar!

Förvaltningens synpunkter

Filmens budskap hur man som ung kan se till att hålla sig frisk och må bra är ett viktigt budskap. Vi ser däremot att skolan och kommunen är de som i det här fallet skall finansiera och ta emot denna film och föreslår att ansökan avslås.

0 tkr

3.29
HSN 1009-0980

Tackling re-emergence of tuberculosis in Stockholm County
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 843 000 kronor för 2011; 1 704 000 kronor för övriga år
Förslag att: **Avslå ansökan**

Projektbeskrivning

Projektet har som mål att minska sjukdomsördan som tuberkulos utgör bland utsatta grupper såsom invandrargrupper. Syftet med projektet är att engagera, informera och aktivera immigranter och öka deras förståelse för tuberkulos samt deras deltagande för att minska förekomsten av sjukdomen. Målgruppen är somalier som bor i Stockholmsområdet, män och kvinnor i alla åldersgrupper. Projektet kommer att använda sig utav Brachts five stage Community Organisation Model, vilket grundar sig i empowerment och deltagande av samhällsmedlemmar. Modellen består även utav ett antal interventionsaktiviteter som dialogmöten, utveckling av webbsida och direkt hälsoinformation. Projektet förväntas öka medvetenhet och kunskap om tuberkulos, påverka attityder och beteende samt minska sociala stigma som idag är associerade med sjukdomen. Detta kommer i sin tur leda till minskning av TBC-fall i Stockholm läns landsting.

Förvaltningens synpunkter

Angeläget område som dock faller utanför folkhälsoanslagets prioriterade områden. Målgruppen är begränsad men utgör samtidigt den kanske viktigaste källan till nya tuberkulosfall i Sverige idag. Ansökan är väl genomarbetad och interventionen som planeras grundas på etablerade metoder och förefaller adekvat. Förvaltningen finner dock att projektet inte kan prioriteras inom ramen för 2011 års anslag och föreslår avslag.

Ansökningar till Folkhälsoanslaget 2011. Sammanställning av förslag till fördelning av medel och programberedningarnas ansvar för uppföljning

1. Förslag till bifall pågående projekt								
	Dnr	Titel	Organisation	Förslag tilldelning tkr	PB 1 äldre mm	PB 2 kroniskt sjuka mm	PB 3 psykiatri mm	PB 4 barn & unga
1.1.	HSN 0802-0339	Hälsa för alla - bra mat- och rörelsevanor i gruppbestaden	Karolinska Institutet	900			X	
1.2.	HSN 0803-0349	Hälsosamtal och psykosocial hälsokurs för asylsökande och nyanlända flyktingar - metodutveckling och implementering med primärpreventiv/hälsofrämjande e-insats	Karolinska Institutet	750			X	
1.3.	HSN 0803-0377	Primärprevention av barnfetma genom föräldrasamtal på barnvårdscentral om goda matvanor och fysisk aktivitet	Karolinska Institutet	900				X
1.4.	HSN 0810-1231	Aktion Livräddning steg 2. Implementering av Socialstyrelsens riktlinjer för vård av deprimerade patienter	Psykatri Södra Stockholm	0			X	
1.5.	HSN 0811-1250	Mat, rörelse och självkänsla - förebyggande av viktrelaterade hälsoproblem med skolan i centrum (Österåker projektet)	Karolinska Institutet	900				X
1.6.	HSN 0811-1276	Hälsofrämjande skola för alla - en modell för att integrera stresshantering på skolans arena	Farsta gymnasium	500				X
1.7.	HSN 0811-1286	Ledningssystem för folkhälsa och kvalitet	Nynäshamns kommun	0			X	
1.8.	HSN 0811-1298	Miljö och livsstil under barn- och tidiga ungdomsår i relation till folksjukdomar vid 16 års ålder - BAMSE	Sachsska Barnsjukhuset, Södersjukhuset	500				X
1.9.	HSN 0908-0778	Depression i samband med förlossning - jämlik vidareimplementering	Karolinska Institutet	900				X
1.10.	HSN 0908-0782	Indikatorer för hälsofrämjande förskola - Utveckling av indikatorer för hur förskolepersonals agerande påverkar förutsättningar för att främja bra mat och rörelsevanor	Karolinska Institutet	0				X
1.11.	HSN 0908-0786	Föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom skolhälsovården	Karolinska Institutet	670				X
1.12.	HSN 0909-0790	För ett lättare liv i Sundbyberg	Sundbybergs stad	100			X	
1.13.	HSN 0909-0798	Prevention av läkemedelsrelaterade problem i den äldre befolkningen	Centrum för Allmänmedicin	380	X			
1.14.	HSN 0909-0816	Enkätundersökning som underlag för miljöhälsorapport för barn i Stockholms läns landsting 2013	Karolinska Institutet	800				X

2. Förslag till bifall nya projekt								
	Dnr	Titel	Organisation	Förslag tilldelning tkr	PB 1 äldre mm	PB 2 kroniskt sjuka mm	PB 3 psykiatri mm	PB 4 barn & unga
2.1.	HSN 1008-0843	Internetbaserad rehabilitering för unga med Aspergers syndrom	Handikapp & Rehabilitering	81		X		
2.2.	HSN 1008-0890	Studiecirkel för utlandsfödda kvinnor om "hälsa, ohälsa, kroppen och dess funktion"	Hjärt- och Lungsjukas länsförening i Stockholm	360		X		
2.3.	HSN 1008-0929	Matrevolutionen. Livsviktigt förändringsarbete bland missbrukare och kriminella	X-cons	450			X	
2.4.	HSN 1009-0944	Analys av folkhälsoenkätens äldredel och spridning av resultaten	Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum	840	X			
2.5.	HSN 1009-0945	Implementering av pedagogiska verktyg, MI och stöd för det Motiverande samtalet om levnadsvanor	Centrum för allmän medicin	750			X	
2.6.	HSN 1009-0952	Första hjälpen i psykisk hälsa - självmordsförebyggande arbete i befolkningen i Rågsved inom ramarna för modellprojektet Noll självmord i Stockholms län	Karolinska Institutet, NASP och Karolinska Universitetssjukhuset, Samhällsmedicinska kliniken	600			X	
2.7.	HSN 1009-0953	Gruppbehandling för patienter med sömnproblem i primärvården	Centrum för allmänmedicin	440		X		
2.8.	HSN 1009-0955	Utbildningsprojektet Neuropsykiatri Södertälje	Södertälje Sjukhus AB	87			X	
2.9.	HSN 1009-0961	Utvärdering, revidering och spridning av ett utbildningsprogram om våld i nära relationer för distriktssköterskor	Centrum för allmänmedicin	400			X	
2.10.	HSN 1009-0965	På lika villkor. Delaktighet och fritid - en väg till ökad jämlikhet i hälsa för personer med funktionsnedsättning	Handikapp & Rehabilitering	300		X		
2.11.	HSN 1009-0968	Utveckling och testning av ett webbaserat MHFA-utbildningsprogram för att minska självmord och psykiskt ohälsa i SLL	Karolinska institutet	730			X	
2.12.	HSN 1009-0978	Filmprojekt Versus: Utbildningsfilm om Mobbing av överviktiga ungdomar på höstadiet och gymnasiet.	Överviktigas Riksförbund i Stockholms län	161				X

3. Förslag till avslag			
	Dnr	Titel	Organisation
3.1	HSN 1008-0916	Livsstil och hälsa med fokus på stresshantering, sömn, fysisk aktivitet och ett hälsobefrämjande tänkande bland elever, föräldrar och personal på Katarina Norra skola	Katarina norra skola
3.2	HSN 1008-0917	Offentlig spirometritestning med uppföljning i syfte att sprida kunskap om astma och KOL och rökningens betydelse	Karolinska institutet
3.3	HSN 1009-0940	Förundersökning av första hjälpen i psykisk hälsa	Karolinska institutet
3.4	HSN 1009-0942	Fallskador bland äldre. Samspel mellan levnadsmiljö och hälsostatus	Karolinska institutet
3.5	HSN 1009-0943	Sjukgymnasten i folkhälsoarbetet - hälsofrämjande fysisk aktivitet för äldre och personer med funktionsnedsättning ökar delaktighet och jämlikhet	FYSSforum Stockholm AB
3.6	HSN 1009-0946	Psykosomatik i fokus - primärvårdens arbete med unga vuxnas psykosomatiska besvär	Karolinska Institutets folkhälsoakademi
3.7	HSN 1009-0947	Motiverande samtal - en väg till sexuell hälsa hos yngre män i riskzonen för STI? En prospektiv kontrollerad studie	Karolinska universitetssjukhuset
3.8	HSN 1009-0949	Effekt av strukturerad fysisk träning på kognitiv funktion efter förstagångspsykos	Intresseföreningen MellanMålet
3.9	HSN 1009-0950	Utveckling av nätbaserad utbildning för yrkesverksamma i länet - ett stöd för att främja goda levnadsvanor	KI/KFA
3.10	HSN 1009-0951	Rökfria operationer med telefonrökstöd - samverkan mellan klinik och folkhälsa	Samhällsmedicinska kliniken, Karolinska, Solna
3.11	HSN 1009-0954	"Tänk Om" en kurs om livsstilens betydelse för hälsan	Hälsoenheten Södertälje
3.12	HSN 1009-0956	Forskningsprojekt kring utveckling av brukarstöd i form av studiecirklar för personer som har gjort/funderar/står på väntelista för överviktskirurgi	Överviktigas Riksförbund i Stockholms län
3.13	HSN 1009-0957	Inventering av effekten av att väga och mäta längd och midjemått hos patienter enligt Handlingsprogrammet mot övervikt och fetma 2010	Centrum för allmänmedicin
3.14	HSN 1009-0958	Dialog: Uppfostran - ett teaterprojekt för att lyfta barnens perspektiv i föräldrastödsutvecklingen och därigenom stärka dialogen mellan barn och vuxna/föräldrar	Unga Klara
3.15	HSN 1009-0959	Fallprevention hos äldre genom multifaktoriella åtgärder	Kari Lagerholm
3.16	HSN 1009-0960	Familjens hus med utrymme för BUS	TioHundraförvaltn., Norrtälje kommun
3.17	HSN 1009-0962	Förbättrad kommunikation i patientens vårdnätverk	Karolinska Universitetssjukhuset
3.18	HSN 1009-0964	Min egen berättelse - utbildningsmaterial mot mobbning	Medborgarskolan Stockholmsregionen
3.19	HSN 1009-0966	Individuella strategier för etablering av matvanor	Karolinska institutet
3.20	HSN 1009-0967	Omhändertagande av män utsatta för sexuellt våld	RFSU
3.21	HSN 1009-0969	Stödgrupp för unga vuxna i sorg - att förebygga psykisk ohälsa	Stiftelsen Stockholms sjukhem
3.22	HSN 1009-0970	En kartläggning av sociala skillnader i psykisk hälsa bland barn och ungdomar i Stockholms län	Karolinska institutet
3.23	HSN 1009-0971	Ont i ryggen: En utvärdering av yoga som träningsmetod för att förebygga ohälsa och främja hälsa relaterat till ryggproblem	Karolinska institutet
3.24	HSN 1009-0972	Allt du behöver veta om kondomer - www.kondomsamtalet.se	Järva mansmottagning
3.25	HSN 1009-0973	Kvalitativ studie om implementering av reviderat handlingsprogram övervikt och fetma i Upplands Väsby och Sigtuna kommuner	Karolinska institutet
3.26	HSN 1009-0974	Enkel kartläggning och 5-dagars specialutbildning i Vägledande samspel för etniska minoriteter i föräldragrupp - vikarie, lokal- och tolkkostnader	Karolinska institutet
3.27	HSN 1009-0976	HÄLSA VÄLKOMMEN - Reumatisk sjukdom bland utlandsfödda personer: en studie av bemötande i vården	Centrum för allmänmedicin
3.28	HSN 1009-0979	Filmprojekt I: Utbildningsfilm för barn i låg- och mellanstadiet om att må bra och hålla sig friska i framtiden.	Överviktigas Riksförbund i Sth län
3.29	HSN 1009-0980	Tackling re-emergence of tuberculosis in Stockholm County	Karolinska institutet